

महाराष्ट्र विधानपरिषद

पहिले अधिवेशन, २०१८

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

गुरुवार, दिनांक ०१ मार्च, २०१८ / फाल्गुन १०, १९३९ (शके)

(१) महसूल, मदत व पुनर्वसन, सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री	} यांचे प्रभारी विभाग
(२) परिवहन, खारभूमी विकास मंत्री	
(३) कृषी, फलोत्पादन मंत्री	
(४) सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री	
(५) पशुसंवर्धन, दुग्धविकास व मत्स्यविकास मंत्री	

प्रश्नांची एकूण संख्या - ७०

भिगवण (पुणे) या परिसरात युरिया खत विक्रेत्यांकडून शेतकऱ्यांची अडवणूक होत असल्याबाबत

- (१) * ३७८४६ डॉ.(श्रीमती) नीलम गोऱ्हे : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) भिगवण (पुणे) परिसरातील खते विक्री करणाऱ्या काही दुकानदारांकडून युरिया खत विक्री करण्याबाबत शेतकऱ्यांची अडवणूक केली जात असल्याची तक्रार शेतकऱ्यांनी कृषी विभागाच्या अधिकाऱ्यांकडे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, युरियाचा साठा उपलब्ध असतांना खते विक्री करणारे दुकानदार शेतकऱ्यांची अडवणूक करून जादा दर देणाऱ्या शेतकऱ्यांना युरिया पुरविला जात असल्याबाबतचा आरोप शेतकऱ्यांनी तक्रारीत केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.पांडुरंग फुंडकर : (१) हे खरे नाही. अशा प्रकारच्या तक्रारी कृषी विभागाच्या अधिकाऱ्यांकडे लेखी स्वरूपात तक्रार प्राप्त झालेल्या नाहीत.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे ओवळे, भाईंदरपाडा, घोडबंदर रोड (जि.ठाणे)

येथील जमीन गैरव्यवहाराबाबत

(२) * ३८४८७ प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे ओवळे, भाईंदरपाडा, घोडबंदर रोड (जि.ठाणे) येथील जुना सर्व्हे नं. १६२, २०८, २९८, २९९ मधील जमीन गुरचरण व जंगल अशी नोंद असलेल्या १०० एकरच्या शासकीय जमिनी राजेंद्र लोढा यांनी आपल्या नावे नोंद केली असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू गुरचरण व जंगल अशी नोंद असलेली जमीन शासकीय अधिकारी/कर्मचारी यांच्या संगनमताने श्री.लोढा यांनी बळकावली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून गैरव्यवहार करणाऱ्या दोषी अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत तसेच, उक्त जमीन पुन्हा शासन जमा करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१), (२), (३) व (४) मौजे ओवळे, ता.जि.ठाणे येथील फेरफार क्रमांक ५९०, दिनांक ३०/०५/१९५६ पाहाता स.नं. २०८, १६२, २९७, २९८ व २९९ या जमिनीसंदर्भात चौकशी होऊन सदर जमिनी तालुका हुकुमान्वये श्री.द्वारकादास रतनशी यांच्या खाजगी मालकीच्या ठरवून त्यावरील जंगल नोंद कमी केली असल्याचे दिसून येते.

नंतर मौजे भाईदरपाडा, ता.जि.ठाणे येथील जुना स.नं. २०८पै. (नवीन स.नं. ४/१) एकूण क्षेत्र १०-६२.५ हे-आर पैकी १२ एकर क्षेत्र मे.कॉसमाँस क्वारीज यांचेकडून मे.लोढा नोव्हेल बिल्डफॉर्म प्रा. लि. यांनी दिनांक १८/१०/२०११ रोजी खरेदी केल्याची नोंद फेरफार क्रमांक ७६६, दिनांक ०४/११/२०११ अन्वये दिसून येते.

तदनंतर मौजे भाईदरपाडा, ता.जि.ठाणे येथील स.नं. २०८पै, १६२पै, २९७, २९८पै व २९९ या मिळकतीसंदर्भात उप विभागीय अधिकारी, ठाणे यांच्याकडे दाखल अपिलात उप विभागीय अधिकारी, ठाणे यांनी दिनांक ०६/०८/२०१५ व दिनांक १२/०८/२०१५ रोजी दिलेल्या आदेशान्वये उक्त मिळकत गुरचरण म्हणून पुनःस्थापित करण्यात आल्याचे फेरफार क्रमांक ९९२, दिनांक १७/०८/२०१५ अन्वये दिसून येते.

उप विभागीय अधिकारी, ठाणे यांच्या उक्त आदेशाविरुद्ध दाखल अपिलात अपर जिल्हाधिकारी, ठाणे यांनी दिनांक २८/०९/२०१६ च्या आदेशान्वये उप विभागीय अधिकारी, ठाणे यांचे उक्त आदेश व त्यानुषंगाने घेण्यात आलेला फेरफार क्रमांक ९९२ रद्द केला असून उक्त मिळकतीवरील गुरचरण नोंद कमी करून मे.लोढा नोव्हेल बिल्डफॉर्म प्रा. लि. व इतर यांची नावे पुन्हा अधिकार अभिलेखात दाखल झाल्याचे फेरफार क्रमांक १०३७, दिनांक ०४/११/२०१६ अन्वये दिसून येते.

**अरबी समुद्रात छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या
स्मारकाचे काम पूर्ण करण्याबाबत**

(३) * ३७८२४ श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.आनंदराव पाटील, डॉ.सुधीर तांबे, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.सुभाष झांबड, श्री.अमरनाथ राजूरकर, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, श्री.सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, श्री.मोहनराव कदम, आर्कि.अनंत गाडगीळ, डॉ.अपूर्व हिरे, प्रा.अनिल सोले, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३४८६२ ला दिनांक १२ डिसेंबर, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई लगत अरबी समुद्रात छत्रपती शिवाजी महाराज यांचे आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे स्मारक उभारण्याचा निर्णय घेतल्यानंतर सुमारे दहा महिन्यांपूर्वी मा.पंतप्रधानांनी स्मारक उभारण्याच्या ठिकाणी जलपूजन केले व त्यासाठी रुपये १६ कोटी खर्च करण्यात येवूनही प्रत्यक्षात स्मारकाच्या कामास अद्याप सुरुवात करण्यात आलेली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, छत्रपती शिवाजी महाराज यांचे आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे स्मारक उभारण्याच्या प्रकल्पासाठी स्मारक कामाची निविदा आंतरराष्ट्रीय स्तरावर EPC तत्वावर मागविण्यात येवून त्यानुषंगाने दोन निविदाकार पात्र झालेले असून पात्र निविदाकारांपैकी लघुत्तम बोलीच्या निविदाधारकाच्या देकाराची सुरु असलेली तपासणी पूर्ण झाली आहे काय,

(३) असल्यास, अरबी समुद्रातील छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या स्मारकाचे कामासंदर्भात इच्छुक विकासकांशी बोलणी करण्यासाठी मुख्य सचिवांची समिती स्थापन करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सर्वात कमी दराची निविदा सादर करणाऱ्या एल. एण्ड टी. कंपनीशी बोलणी प्रक्रिया पूर्ण झाली आहे काय, चर्चेअंती निश्चित धोरणाचे सर्वसाधारण स्वरूप काय आहे, देकाराच्या तपासणीनंतर व निविदा मान्यतेनंतर संबंधित विकासकास कार्यारंभ आदेश देण्यात आला आहे काय, स्मारकाचे स्वरूप कशाप्रकारे निश्चित करण्यात आलेले आहे, यासाठी किती

निधीची आवश्यकता आहे, प्रत्यक्षात किती निधी केव्हा उपलब्ध करण्यात आला आहे, तसेच आवश्यक निधी कशाप्रकारे उपलब्ध करण्यात येणार आहे, याबाबत शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) मुंबई लगत अरबी समुद्रात छत्रपती शिवाजी महाराज यांचे स्मारकाचे जलपूजन दिनांक २४ डिसेंबर, २०१६ रोजी मा.पंतप्रधान यांच्याहस्ते करण्यात आले असून स्मारकाची निविदा प्रक्रीया प्रगतीपथात असून अद्याप प्रत्यक्षात स्मारकाच्या कामास सुरुवात करण्यात आलेली नाही.

(२), (३) व (४) छत्रपती शिवाजी महाराजांचे स्मारक उभारण्याच्या प्रकल्पाची निविदा ही EPC तत्त्वावर मागविण्यात आली होती. निविदेमध्ये २१० मी. उंच पुतळा व इतर अनुषंगिक बाबी यांचा समावेश आहे. निविदेच्या मूल्यांकन प्रक्रीयेनंतर Larsen and Toubro Ltd. मूल्यांकन प्रक्रीयेत पात्र ठरले. Larsen and Toubro Ltd. यांनी सादर केलेल्या देकाराच्या अनुषंगाने वाटाघाटी करण्यासाठी मा.मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती स्थापन करण्यात आली आहे. EPC तत्त्वावर निविदा मागविण्यात आली असल्याने Larsen and Toubro Ltd. यांनी दिलेला आराखडा व देकाराच्या अनुषंगाने निविदाकारासोबत वाटाघाटी करून कार्यारंभ आदेश देण्याबाबतची कार्यवाही अंतिम टप्प्यात आहे.

स्मारकाच्या कामासाठी सन २०१७-१८ या आर्थिक वर्षात रुपये १५० कोटी निधी उपलब्ध करून दिला असून तदनंतर आवश्यकतेनुसार टप्प्याटप्प्याने निधी उपलब्ध करून देण्याचे नियोजन आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात कापूस व सोयाबीन पिकांवर विषारी किटकनाशक
फवारणी केल्यामुळे शेतकऱ्यांचा मृत्यू झाल्याबाबत**

(४) * ३७६५६ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.हेमंत टकले, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.सतिश चव्हाण, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.रामहरी रुपनवर, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.सुभाष झांबड, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, श्री.मोहनराव कदम, आर्कि.अनंत गाडगीळ, डॉ.(श्रीमती) नीलम गोऱ्हे, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.नागोराव गाणार, प्रा.अनिल सोले, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.परिणय फुके, श्री.विक्रम काळे, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.खवाजा बेग, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.रामराव वडकुते, श्री.प्रकाश गजभिये, श्रीमती स्मिता वाघ, श्री.जयंत पाटील : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३५३९० ला दिनांक १२ डिसेंबर, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात विदर्भातील विशेषतः यवतमाळ, अकोला, बुलढाणा, वर्धा, नागपूर, चंद्रपूर, धुळे इत्यादी जिल्ह्यात तसेच मराठवाडा आणि उत्तर महाराष्ट्रात माहे जुलै ते ऑक्टोबर, २०१७ या कालावधीत कापूस व सोयाबीन पिकांवर किटकनाशक फवारणी करताना विषबाधा होऊन मृत्यू पावलेल्या ५१ शेतकरी व शेतमजुरांच्या कुटुंबियांना तसेच अन्य विषबाधा झालेल्या सुमारे ७८३ शेतकरी व शेतमजुरांना मदत देण्याची कार्यवाही अद्याप पूर्ण झालेली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, केंद्रिय किटकनाशक मंडळाने प्रमाणित न केलेली अनधिकृत किटकनाशके शेतकऱ्यांनी फवारणी केल्यामुळे शेतमजुरांचा मृत्यू झाल्याची माहिती राज्य शासनाच्या कृषी तज्ञांनी केलेल्या निरीक्षणातून माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, किटकनाशक विषबाधा मृत्यू संदर्भातील विशेष चौकशी समितीचा अहवाल जाहीर करण्यास राज्य शासन जाणीवपूर्वक विलंब करीत असल्याचे ताशेरे मा.उच्च न्यायालयाच्या नागपूर खंडपीठाने (श्री.जम्मू आनंद विरुद्ध महाराष्ट्र राज्य या प्रकरणी) ओढले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, दिनांक १३ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी किटकनाशक मृत्यू प्रकरणी नेमलेल्या विशेष चौकशी समितीचा अहवाल ३ आठवड्यांच्या मुदतीत देणे आवश्यक असताना विलंबाने येण्याची नेमके कारणे काय आहेत, किटकनाशक विषबाधा प्रकरणी दोषी असलेल्या संबंधितांवर मनुष्यवधाचा गुन्हा अद्याप दाखल का करण्यात आला नाही, या निरीक्षणानुसार केंद्रीय किटकनाशके मंडळाने प्रमाणित न केलेली अनधिकृत किटकनाशके विकणाऱ्या विक्रेत्यांवर कारवाई करून पिडीत कुटुंबियांना कोणत्या प्रकारची व किती मदत देण्यात आली याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) असल्यास, कृषी विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद यवतमाळ तसेच, जिल्हा कृषी विकास अधिकारी कार्यालयात कार्यरत असणारे वानखेडे तत्कालीन प्रभारी मोहीम अधिकारी यांनी ही जबाबदारी योग्यरितीने पार न पाडल्यामुळे त्यांच्यावर निलंबनाची कारवाई करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.पांडुरंग फुंडकर : (१) राज्यात माहे जुलै ते ऑक्टोबर, २०१७ या कालावधीत, कापूस व सोयाबीन पिकांवर, किटकनाशकांची फवारणी करताना, विषबाधा होऊन ६३ शेतकरी / शेतमजुरांचा मृत्यू झालेला होता. त्यापैकी यवतमाळ जिल्ह्यातील २१ शेतकरी / शेतमजूर कुटुंबियांना प्रत्येकी २ लाख प्रमाणे मुख्यमंत्री सहायता निधीतून रुपये ४२ लाख इतकी रक्कम प्रदान करण्यात आलेली आहे. त्याचप्रमाणे गोपीनाथ मुंडे शेतकरी अपघात विमा योजनेंतर्गत ८ प्रस्ताव विमा कंपनीने मंजूर केलेले आहेत.

यवतमाळ जिल्ह्यामध्ये बळीराजा चेतना अभियानांतर्गत बाधित ४०२ शेतकरी व ४२६ शेतमजुरांना प्रत्येकी रुपये ५०००/- प्रमाणे मदत वितरीत करण्यात आलेली आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) मा.उच्च न्यायालयाच्या नागपूर खंडपीठाने विशेष तपास पथकाचा अहवाल जाहीर न केल्याबाबत विचारणा केलेली होती, हे खरे आहे.

(४) चौकशीचा अहवाल सादर करण्यास विशेष तपास पथकाला शासनाने दिनांक १४/११/२०१७ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये दिनांक २७/११/२०१७ पर्यंत मुदतवाढ दिलेली होती. त्याअनुषंगाने, अहवाल दिनांक २७/११/२०१७ रोजीच्या पत्रान्वये शासनाला प्राप्त झालेला असून अहवाल सादर करण्यास विलंब झालेला नाही.

यवतमाळ जिल्ह्यात १ किटकनाशक उत्पादक व २ किटकनाशक विक्रेते यांच्यावर सदोष मनुष्यवधाचे गुन्हे दाखल करण्यात आलेले आहेत. त्याचप्रमाणे किटकनाशके कायद्याखाली एका उत्पादकासह एकूण ८ विक्रेत्यांवर पोलीस ठाण्यात गुन्हे दाखल करण्यात आलेले आहेत.

यवतमाळ जिल्ह्यातील मृत शेतकरी / शेतमजुरांच्या कुटुंबियांना तसेच, बाधित शेतकरी/शेतमजुरांना आर्थिक मदत देण्यात आलेली आहे.

(५) कृषी विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद यवतमाळ (परवाना अधिकारी) यांना ते सकृतदर्शनी दोषी आढळल्याने निलंबित करण्यात आलेले आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

टेंभुर्णी-लातूर-नांदेड या रस्त्यांच्या चौपदरीकरणाबाबत

(५) * ३८१४५ श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.दत्तात्रय सावंत, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.बाळाराम पाटील : दिनांक १४ डिसेंबर, २०१७ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक २ मधील प्रश्न क्रमांक ३३६१३ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केंद्र शासनाच्या रस्ते, वाहतुक व महामार्ग मंत्रालयाने राष्ट्रीय महामार्ग ३६१ च्या तुळजापूर-लातूर (वारंगा फाटा) ह्या २४४ कि.मी. रस्त्याच्या चौपदरीकरणास मंजूरी दिली असून ह्या महामार्गाचे तुळजापूर ते औसा (५५ कि.मी.), औसा ते चाकूर (६५.०० कि.मी.), चाकूर ते लोहा (६२ कि.मी.) व लोहा ते वारंगा फाटा (६८ कि.मी.) अशा ४ भागात विभागणी केली असून सध्या भूसंपादनाची कार्यवाही अंतिम टप्प्यात आहे. तुळजापूर ते औसा ह्या ५५ कि.मी. महामार्गाचे भूसंपादन ९९ टक्के झाल्याने चौपदरीकरणासाठी

करारनामा करण्यात आला आहे. इतर तीन पॅकेजसाठी भूसंपादन पूर्ण झाल्यावर निविदा बोलविण्यात येणार आहे, असे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, नांदेड यांनी कळविले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, केंद्र शासनाने दिनांक ०३/०१/२०१७ च्या अधिसूचनेनुसार घोषित केलेल्या सातारा ते बैतुल ह्या राष्ट्रीय महामार्ग ५४८ मध्ये टेंभुर्णी-बार्शी-कुसलंब ही लांबी तसेच कुसलंब ते सगरोली ह्या राष्ट्रीय महामार्ग ६३ मध्ये कुसलंब ते लातूर ही लांबी समाविष्ट असून टेंभुर्णी ते लातूर ह्या १६५ कि.मी. रस्त्याचे पेव्हड शोल्डरसह दुपदरीकरण करण्यासाठी सविस्तर प्रकल्प अहवाल महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाने केंद्र शासनास मंजूरीसाठी सादर केला असून अद्याप मंजूरी अप्राप्त आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने रस्त्यांच्या चौपदरीकरणाबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) अंशतः खरे आहे.

सद्यःस्थितीमध्ये तुळजापूर ते औसा ह्या ५५ कि.मी. रस्त्याच्या चौपदरीकरणाचे बांधकाम प्रगतीत असून उर्वरीत तीन पॅकेजचे काम निविदास्तरावर असल्याचे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, नांदेड यांनी कळविले आहे.

(२) व (३) महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळामार्फत टेंभुर्णी ते लातूर ह्या १६५ कि.मी. राष्ट्रीय महामार्गाचे पेव्हड शोल्डरसह दुपदरीकरण करण्यासाठी दोन भागामध्ये एकूण रुपये ११०० कोटी रकमेचा प्रस्ताव केंद्रीय रस्ते वाहतूक व महामार्ग मंत्रालयाला सादर करण्यात आला होता. त्यामध्ये मंत्रालयाच्या सध्याच्या धोरणानुसार बदल करण्याच्या सूचना प्राप्त झाल्या असल्याने प्रस्तावांची पुनर्रचना/ फेरमांडणी करण्याची कार्यवाही महामंडळामार्फत प्रगतीत असून तदनंतर प्रस्ताव पुन्हा केंद्रीय रस्ते वाहतूक व महामार्ग मंत्रालयाला सादर करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**यवतमाळ जिल्ह्यात बॉडअळी प्रादुर्भावामुळे नुकसानग्रस्त
कापूस उत्पादक शेतकऱ्यांना मदत देण्याबाबत**

- (६) * ३७७१५ श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.हेमंत टकले, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नावेंकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.जयंत पाटील, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.किरण पावसकर, श्री.सुनिल तटकरे, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.रामराव वडकुते, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.जयवंतराव जाधव, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राज्यातील ४२ लाख हेक्टर पैकी बहुतांश क्षेत्रातील कपाशीवर बॉडअळीने आक्रमण केले असून शासनाने केवळ एक लाख शेतकऱ्यांच्या तक्रारीची नोंद घेतली असल्याची बाब माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले असून यवतमाळ जिल्यात ३ लाख पेक्षा जास्त कापूस उत्पादक शेतकऱ्यांचे बॉडअळी प्रादुर्भावामुळे पीक नष्ट झाले आहे तर सुवर्णा व टोटल या कंपनीचे वापरण्यात आलेले कापूस बियाणे वाण बोगस निघाल्यामुळे कापसाला फळधारणाच झाली नसून चार एकरावरील कापसाच्या पिकांचे नुकसान झाले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, राज्यातील बॉडअळी प्रादुर्भावामुळे कापूस उत्पादकांचे झालेले नुकसान, मावा आणि तुडतुडे किडीच्या प्रादुर्भावामुळे बाधित धान्य उत्पादक शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्यासाठी राज्य शासनाने रूपये २ हजार ४२५ कोटींचा प्रस्ताव केंद्र शासनाकडे सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, बॉडअळी प्रादुर्भावामुळे नुकसान झालेल्या क्षेत्राचे महसूल व कृषी विभागाने सर्वेक्षण केले आहे काय, बॉडअळी प्रादुर्भावामुळे किती शेतकऱ्यांचे नुकसान झाले आहे, नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना हेक्टरी रूपये ३७,५०० आर्थिक मदत देण्याची घोषणा शासनाने केली असल्याने पीक विमान घेतलेल्या नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना रूपये ३७,५०० मदत स्वनिधीतून करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने संबंधित दोषीवर कारवाई करून नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) राज्यात यवतमाळ जिल्ह्यासह अन्य जिल्ह्यात कपाशी पीकाचे बॉडअळीच्या प्रादुर्भावामुळे नुकसान झाल्याची बाब निदर्शनास आलेली आहे, हे खरे आहे.

सुवर्णा आणि टोटल हे कापूस बियाणे वाण बोगस असल्याबाबतच्या तक्रारी यवतमाळ जिल्ह्यात प्राप्त झालेल्या नाहीत.

(२) होय.

(३) व (४) खरीप हंगाम २०१७ मध्ये बॉडअळीच्या प्रादुर्भावामुळे कापूस पीकाच्या व तुडतुडे किडीच्या प्रादुर्भावामुळे धान पीकाच्या झालेल्या नुकसानीपोटी बाधित झालेल्या शेतकऱ्यांना केंद्र शासनाच्या निकषप्रमाणे आर्थिक मदत देण्यासंदर्भात दिनांक २३ फेब्रुवारी, २०१८ रोजी शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आलेला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

द्राक्ष बागांचे नुकसान टाळण्यासाठी प्लास्टिक अच्छादन या घटकाचा एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियानांतर्गत समावेश करण्याबाबत

(७) * ३७६७७ श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.नरेंद्र पाटील : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३६१०५ ला दिनांक १९ डिसेंबर, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नैसर्गिक आपत्तीमुळे होणारे द्राक्ष बागांचे नुकसान टाळण्यासाठी प्लास्टिक अच्छादन या घटकाचा एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियानांतर्गत समावेश करण्याची प्रधान सचिव, कृषी यांनी दिनांक २१ जुलै, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास केंद्र शासनाकडे मागणी केलेली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियानांतर्गत प्लास्टिक अच्छादन या घटकाचा समावेश करण्यासाठी केंद्र शासनाची मान्यता प्राप्त झाली आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर योजनेची अंमलबजावणी करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.पांडुरंग फुंडकर : (१) होय.

(२) नाही.

(३) योजनेस केंद्र शासनाची मान्यता प्राप्त झालेली नाही. १४ व्या वित्त आयोगाचा कालावधी संपण्यापूर्वी मागणी विचारात घेण्यात येईल, असे केंद्र शासनाने कळविले आहे. यासंदर्भात केंद्र शासनाकडे पाठपुरावा करण्यात येत आहे.

(४) लागू नाही.

**मुंबई-नागपूर समृद्धी महामार्गासाठी
भूसंपादनाची अट शिथिल करण्याबाबत**

(८) * ३७९८८ श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.आनंदराव पाटील, डॉ.सुधीर तांबे, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.सुभाष झांबड, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, श्री.मोहनराव कदम, आर्कि.अनंत गाडगीळ : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३५४३१ ला दिनांक १९ डिसेंबर, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई-नागपूर समृद्धी महामार्गासाठी जमिनी देण्यास शेतकऱ्यांनी विरोध केल्यामुळे या प्रकल्पासाठी ९० टक्के जमीन ताब्यात घेण्याची आवश्यकता असताना केवळ साडेसहा टक्केच जमीन ताब्यात घेण्यात आली असून आवश्यक भूसंपादनाअभावी सिंचन किंवा रस्ते प्रकल्प कालांतराने रखडतात आणि त्यांच्या किंमतीतही वाढ होते या कारणामुळे १०० टक्के भूसंपादन

झाल्याशिवाय कोणत्याही प्रकल्पाची निविदा प्रक्रीया सुरु करु नये असा निर्णय शासनाने माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शहापूर (जि.ठाणे) तालुक्यात मुंबई-नागपूर समृद्धी महामार्गात बाधित होणारी जमीन येथील भिवंडी प्रांताधिकारी व भूसंपादन अधिकारी यांनी विश्वासात न घेता संपादीत केल्या प्रकरणी कासगाव येथील चांगुणाबाई नागो गोरले ह्या दिनांक ३ जानेवारी, २०१८ पासून उपोषणाला बसणार आहेत तसेच, शहापूर तालुक्यातील २७ गावांतील शेतकरी, आदिवासी, भूधारकांनी राज्य शासनाने पारित केलेला महाराष्ट्र महामार्ग (दुरुस्ती) अधिनियम, २०१६ व त्यातील तरतूदींना आव्हान दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकल्पासाठी शेतकऱ्यांनी जमीन देण्यास केलेल्या विरोधामुळे महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळास अद्यापही आवश्यक भूसंपादन करता आले नसल्यामुळे १०० टक्के भूसंपादनाची अट या प्रकल्पासाठी शिथिल करुन ५० टक्के भूसंपादनावर निविदा प्रक्रीया राबविण्याची परवानगी देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने शहापूर तालुक्यात संपादीत केलेल्या जमिनीचा बाजारभावाने मोबदला देण्यासोबतच त्यांना विश्वासात न घेता जमीन संपादन करणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत तसेच, मुंबई-नागपूर समृद्धी महामार्गासाठी ५० टक्के भूसंपादनावर निविदा प्रक्रीया राबविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडील शासन परिपत्रक दिनांक २९/०८/२०१६ च्या अनुषंगाने शासनाने १००% जमीन ताब्यात असल्याशिवाय निविदा बोलावू नयेत असे नमूद केले आहे. तथापि, १००% जमीन ताब्यात नसल्यास शासनाची पूर्वपरवानगी घेण्याबाबत सदरील शासन निर्णयात नमूद आहे.

समृद्धी महामार्गासाठी दिनांक १२/०२/२०१८ पर्यंत ६३.०१% शासकीय व खाजगी जमीन महामंडळास उपलब्ध झाली आहे.

(२) श्रीमती चांगुणाबाई नागो गोरले ह्या दिनांक ०३ जानेवारी, २०१८ रोजी उपोषणास बसल्या नाहीत. तसेच शेतकरी संघर्ष समितीने शहापूर तालुक्यातील २७ गावांतील शेतकरी, आदिवासी, भूधारकांनी नागपूर-मुंबई समृद्धी महामार्गास विरोध दर्शविला असून, रिट याचीका (स्टॅप) क्र.२७९४८/२०१७ द्वारे आव्हान दिले आहे, याबाबत न्यायालयीन प्रक्रीया सुरु आहे.

(३) सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे पत्र क्र. खाक्षेस-२०१६/प्र.क्र.२५१(एल.बी.-२९)/रस्ते-८, दिनांक २०/१२/२०१७ अन्वये सदर प्रकल्पाकरीता

(अ) महामंडळाकडे ५० टक्के जमीन ताब्यात आल्यास Request for Proposal निविदा काढण्यास परवानगी देण्यात आली आहे.

(ब) Request for Proposal प्रक्रीया पूर्ण झाल्यानंतर Letter of Award देण्यापूर्वी प्रकल्पाची ९० टक्के जमीन ताब्यात असणे आवश्यक आहे. तसेच प्रकल्पासाठीच्या संपूर्ण परवानग्यादेखील प्राप्त असणे बंधनकारक असेल.

(क) उपरोक्त अटी कामाच्या प्रत्येक पॅकेजसाठी लागू राहतील, असे निर्देश दिले आहेत.

(४) समृद्धी महामार्गासाठीच्या जमिनीची खरेदी ही शासनाच्या नियम, निकषांच्या आधीन राहून, तसेच जमीनधारकांच्या सहमतीने करण्यात येत असल्याने चौकशी वा कार्यवाहीचा प्रश्न उद्भवत नाही. दिनांक १२/०२/२०१८ रोजी पर्यंत सदर प्रकल्पासाठी एकूण शासकीय व खाजगी जमिनीपैकी ६३.०१ टक्के एवढी जमीन महामंडळास उपलब्ध झाली आहे. शासनाच्या दिनांक २०/१२/२०१७ च्या निर्देशानुसार सदर प्रकल्पाकरीता निविदा प्रक्रीया दिनांक १२/०२/२०१८ पासून सुरु करण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रात घरांची
अनधिकृत नोंदणी सुरु असल्याबाबत**

(९) * ३८९३३ श्री.आनंद ठाकूर, श्री.रविंद्र फाटक, श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.नरेंद्र पाटील, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.जयवंतराव जाधव, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.जगन्नाथ शिंदे : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासनाने अनधिकृत बांधकामांचे नोंदणी बंद केले असतानाही कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रातील २७ गावांमधील घरांची नोंदणी अनधिकृत व सर्रासपणे सुरु असल्याची बाब माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, एका नोंदणीसाठी दुय्यम निबंधकाचा भाव रुपये ३० हजार ते ७० हजार एवढा असून बनावट एनए आणि महापालिकेचे आराखडे जोडले जात असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व तदनुसार या प्रकरणातील दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रातील २७ गावांमधील अनधिकृत बांधकामाची नोंदणी करू नये असे आदेश शासनस्तरावरून देण्यात आलेले नाहीत. तसेच कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रातील २७ गावांमधील अनधिकृत घरांची नोंदणी सर्रासपणे सुरु असल्याची बाब सर्वसाधारणपणे दिसून आली नाही.

(२) व (३) दुय्यम निबंधक, कल्याण ३ कार्यालयात नोंदलेला दस्त क्र. ४९९०/२०१७ सोबत जोडलेला अकृषक आदेश बनावट असल्याचे जिल्हाधिकारी, ठाणे यांनी दिनांक ०७ डिसेंबर, २०१७ रोजी तहसिलदार, कल्याण यांना कळवून त्याची प्रत सह जिल्हा निबंधक, ठाणे शहर यांना अवगत केल्यावरून दुय्यम निबंधक, कल्याण क्र.३ यांची फसवणूक करून दस्त नोंदणी करून घेतली आणि नोंदणी कायदा १९०८ चे कलम ८२ चा भंग केला म्हणून

संबंधित पक्षकार मे.बल्लाळेश्वर कन्स्ट्रक्शनचे भागीदार श्री.सुभाष पाटोळे यांचे विरोधात मानपाडा पोलीस स्टेशन, डोंबिवली पूर्व, ता.कल्याण येथे गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. दुय्यम निबंधक कल्याण ३ कार्यालयातील दस्तांची तपासणी केली असता मे.बल्लाळेश्वर कन्स्ट्रक्शन हे पक्षकार असलेल्या एकूण १३ करारनाम्यांची नोंदणी बनावट एन.ए. आदेशाच्या आधारे करण्यात आल्याची बाब निदर्शनास आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पुणे येथील ससून रुग्णालयाच्या नविन इमारतीमध्ये
फायर अलार्म व स्मोक डिटेक्शन सिस्टम बसविण्याच्या
कामात अनियमितता झाल्याबाबत**

(१०) * ३९२०७ श्री.परिणय फुके, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.अमरसिंह पंडित, अॅड.निरंजन डावखरे : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३५४९२ ला दिनांक १९ डिसेंबर, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे येथील ससून रुग्णालयाच्या नविन इमारतीमध्ये सुरक्षा व आग नियंत्रणाकरीता फायर अलार्म व स्मोक डिटेक्शन सिस्टीम बसविण्याच्या कामाच्या निविदा प्रक्रीयेसंदर्भात अनियमितता झाल्यासंदर्भात तक्रारवजा निवेदन लोकप्रतिनिधींकडून माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये प्राप्त झाले असून अधिक्षक अभियंता, दक्षता पथक मंडळ, मुंबई यांनी चौकशी अहवालामध्ये निविदेसंबंधी तक्रारीत तथ्य असल्याचे नमूद केले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर कामात अनियमितता आढळून आल्याप्रकरणी संबंधित दोषी अधिकाऱ्यांची विभागीय चौकशी करून सदर निविदा प्रक्रीया रद्द करण्याची मागणी लोकप्रतिनिधींनी मा.मुख्यमंत्री यांच्याकडे माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान पत्राद्वारे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, अधीक्षक अभियंता, दक्षता पथक मंडळ, मुंबई यांनी सादर केलेल्या चौकशी अहवालामध्ये नमूद केलेल्या अनियमिततेस अनुसरून संबंधित अधिकाऱ्यांविरुद्ध एकत्रित सुरु असलेली विभागीय चौकशी पूर्ण झाली आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर कामाच्या अनियमितते प्रकरणी दोषी अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) होय.

(३) नाही.

(४) व (५) प्रस्तुत प्रकरणी झालेल्या अनियमिततेच्या अनुषंगाने संबंधित अपचारी अधिकारी यांचेविरुद्ध एकत्रित विभागीय चौकशी करिता दिनांक २४/१०/२०१७ रोजी दोषारोप बजाविण्यात आले आहेत. त्यानुसार पुढील कार्यवाही करण्यात येत आहे.

राज्यातील दूध उत्पादक शेतकऱ्यांना हमीभाव देण्याबाबत

(११) * ३९११५ श्री.चंद्रकांत रघुवंशी, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.सुनिल तटकरे, अॅड.जयदेव गायकवाड, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.खवाजा बेग, श्री.रामराव वडकुते, श्री.हेमंत टकले, श्री.विक्रम काळे, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.धनंजय मुंडे, डॉ.अपूर्व हिरे, प्रा.अनिल सोले, श्रीमती विद्या चव्हाण, प्रा.डॉ.तानाजी सावंत : सन्माननीय दुग्धविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील दूध उत्पादक शेतकऱ्यांना हमीभाव देण्याबाबत दिनांक १९ ऑगस्ट, २०१५ रोजीच्या पत्रान्वये दूधासाठी किमान आधारभूत किंमत निश्चित करण्याकरीता राज्य शासनाने केंद्र शासनाला विनंती केली असून तसेच, दूध उत्पादक संघर्ष समितीने दुधाला हमीभाव देण्याबाबत मा.मुख्यमंत्री व मा.दुग्धविकास मंत्री यांच्याकडे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, केंद्र शासनाने सदरहू प्रकरणी कोणता निर्णय घेतला व त्यानुसार राज्य शासनाने दूध उत्पादक शेतकऱ्यांना हमीभाव देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) असल्यास, गाय व म्हैस दूधात दरवाढ करून देखील बहुसंख्य दूधसंस्था आणि दूधसंघ उत्पादकांना वाढीव दर देत नसल्याचे दिनांक १ जानेवारी, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले असून दूध उत्पादक शेतकऱ्यांचे हित जोपासण्याची आवश्यकता लक्षात घेवून शुगर प्राईज कंट्रोल ॲक्टच्या धर्तीवर दूधाकरीता कायदा करण्याबाबत शासनस्तरावर विचाराधीन असलेल्या कार्यवाहीवर शासनाचा विचार पूर्ण झाला आहे काय,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने दूधसंस्था आणि दूधसंघ उत्पादकांना वाढीव दर देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.महादेव जानकर : (१) होय.

- (२) व (३) याप्रकरणी केंद्र शासनाचा निर्णय प्रतिक्षाधिन आहे. मात्र राज्यातील दूध उत्पादक शेतकऱ्यांचे हित जोपासण्यासाठी महाराष्ट्र रेग्यूलेशन ऑफ शुगर केन प्राईज ॲक्ट, २०१३ च्या धर्तीवर दूधाकरीता कायदा तयार करण्याबाबत शासनस्तरावर कार्यवाही सुरु आहे.
- (४) व (५) शासनाने नियुक्त केलेल्या प्रदत्त समितीमार्फत बाजारभावाचा आढावा घेऊन शासकीय दूध खरदीचे दर निश्चित करण्यात येतात. सदर दर सहकारी दूध संघांनाही बंधनकारक आहेत. परंतु खाजगी दुग्ध क्षेत्रावर

सद्यःस्थितीत कायदेशिर बंधन नसल्याने खाजगी क्षेत्र त्यांच्या स्तरावर दूध खरेदी-विक्रीचे दर निश्चित करतात. त्यामुळे दूध दरामध्ये विसंगती आढळून येते. सदर विसंगती दूर व्हावी त्यासाठी शुगर प्राईज कंट्रोल ॲक्टच्या धर्तीवर दूधाकरिता कायदा आणण्याची कार्यवाही शासनस्तरावर सुरु आहे.

**हिंगोली जिल्ह्यात बॉडअळी प्रादुर्भावामुळे नुकसान
झालेल्या शेतीचे पंचनामे करण्याबाबत**

(१२) * ३९२१० श्री.रामराव वडकुते : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिंगोली जिल्ह्यात बॉडअळी प्रादुर्भावामुळे नुकसान झालेल्या शेतीचे पंचनामे करण्याचे आदेश शासनाने माहे डिसेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान दिले असतानाही सर्वेक्षण संधगतीने करण्यात येत असून अनेक शेतकऱ्यांच्या नुकसानीचे पंचनामे पूर्ण झालेले नाहीत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पंचनामे संधगतीने सुरु असण्याची कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने संधगतीने पंचनामे करणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर कारवाई करून शेतकऱ्यांच्या नुकसानीचे विहित मुदतीत योग्य पंचनामे करून नुकसान भरपाई देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे नाही.

(२), (३) व (४) नुकसानीचे पंचनामे पूर्ण झाले आहेत.

**माझगाव, मुंबई येथील विक्रीकर भवन इमारत
दुरुस्तीच्या कामात गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

(१३) * ३७८०३ श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.आनंदराव पाटील, आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्री.जनार्दन चांदूरकर : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३४७७० ला दिनांक १२ डिसेंबर, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) माझगाव, मुंबई येथील विक्रीकर भवनाच्या जुनी व नवी इमारत दुरुस्तीची विविध प्रकारची २१ कामे एकाच ठेकेदाराला देऊन या कामात रुपये ९८ लाखांचा गैरव्यवहार झाल्याचे लोकप्रतिनिधींनी मा.मुख्यमंत्री यांना माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान दिलेल्या तक्रारीमुळे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, माझगाव, मुंबई येथील विक्रीकर भवन इमारत दुरुस्तीच्या कामात झालेल्या गैरव्यवहाराची अधीक्षक अभियंता, दक्षता व गुणनियंत्रण मंडळ, कोकण भवन, नवी मुंबई यांच्याकडून चौकशीची सुरु असलेली कार्यवाही पूर्ण होऊन चौकशी अहवाल शासनास प्राप्त झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी अहवालानुसार गैरव्यवहार करणाऱ्या दोषी अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) माझगाव, मुंबई येथील विक्रीकर भवन इमारतीच्या विविध विविक्षीत दुरुस्तीअंतर्गत एकूण २१ कामांबाबत मा.आमदार श्री.प्रशांत बंब यांचा दिनांक १६/०३/२०१७ रोजीचा तक्रार अर्ज क्षेत्रिय कार्यालयास प्राप्त झाला आहे.

(२), (३) व (४) प्रस्तुत तक्रारीच्या अनुषंगाने अधीक्षक अभियंता, दक्षता व गुणनियंत्रण मंडळ, कोकण भवन, नवी मुंबई यांचेस्तरावर चौकशीची कार्यवाही प्रगतीत आहे. अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर त्यानुसार कार्यवाही करण्यात येईल.

मुंबई-नागपूर समृद्धी महामार्गासाठी निधी उभारण्याबाबत

(१४) * ३८४४६ आर्कि.अनंत गाडगीळ : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३४८१५ ला दिनांक १२ डिसेंबर, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई-नागपूर समृद्धी महामार्गासाठी रुपये ४१ हजार ५०० कोटींचा निधी अंदाजित असून त्यासाठी निधीची उभारणी करण्याकरीता सार्वजनिक क्षेत्रातील बँकांनी कर्ज देण्यास नकार दिला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून मुंबई-नागपूर समृद्धी महामार्गासाठी निधी उभारण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे नाही.

(२) सदर प्रकल्पाकरीता निधी उपलब्धता व व्यवस्थापनाकरीता महाराष्ट्र शासनाने दिनांक २०/१०/२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये दिलेल्या निर्देशानुसार महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाने मे.एस.बी.आय. कॅपिटल मार्केट लिमिटेड (M/s. SBI Capital Market Ltd.) यांची Transaction Advisor म्हणून नेमणूक केली आहे.

मे.एस.बी.आय. कॅपिटल मार्केट लिमिटेडच्या अहवालानुसार बँका व इतर वित्तीय संस्थामार्फत रक्कम रुपये ११,५०० कोटी इतक्या निधीची मंजूरी (In Principal Sanction) मिळालेली असून रक्कम रुपये १६,५०० कोटी इतक्या निधी मंजूरीचे प्रस्ताव प्रगतीत आहेत.

सदर प्रकल्पासाठी व शासनाच्या इतर प्रकल्पासाठी कमी व्याज दराने तसेच दीर्घ कालावधीसाठी निधी उपलब्ध करण्याच्या उद्देशाने परराष्ट्रांशी (दक्षिण कोरीया, मलेशिया व अबु धाबी इ.) शासन स्तरावर वाटाघाटी सुरु आहेत.

सदर प्रकल्पाच्या भूसंपादनासाठी महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळास कर्ज उपलब्ध करून देण्यासाठी महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ, सिडको, झोपडपट्टी पुनर्विकास प्राधिकरण, महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्र विकास प्राधिकरण व मुंबई महानगर विकास प्राधिकरणाकडून रुपये ३,५०० कोटी इतका निधी दुय्यम कर्ज स्वरूपात महामंडळास प्राप्त झाला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

सोलापूर-विजयपूर महामार्गावरील रस्त्यांची दुरुस्ती करण्याबाबत

(१५) * ३८३०९ श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.जनार्दन चांदूरकर, आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्री.सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, श्री.शरद रणपिसे, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.चंद्रकांत रघुवंशी, श्री.सुभाष झांबड, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.मोहनराव कदम : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दक्षिण सोलापूर (जि.सोलापूर) तालुक्यातील सोलापूर-विजयपूर महामार्गावरील रस्त्याची खड्डे पडून दुरुवस्था झाल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सोलापूर-विजयपूर राष्ट्रीय महामार्गाच्या दुरुवस्थेमुळे जिवित हाणी होण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सोलापूर-विजयपूर महामार्गावरील रस्त्यांची देखभाल व दुरुस्ती करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे नाही.

सोलापूर-विजयपूर हा राष्ट्रीय महामार्ग चौपदरीकरणाच्या प्रकल्पासाठी भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरणाकडे सोपविण्यात आलेला असून रस्त्यावर पडणारे खड्डे नियमितपणे भरण्यात येत असल्याचे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, सोलापूर यांनी कळविले आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरणामार्फत सोलापूर-विजयपूर या राष्ट्रीय महामार्गाच्या चौपदरीकरणाच्या प्रकल्पासाठी करारनामा करण्यात आला असून सुमारे चार महिन्यांमध्ये प्रत्यक्ष बांधकाम हाती घेण्याचे नियोजन असल्याचे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, सोलापूर यांनी कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबईतील टोल नाक्यावरून ऑनलाईन पध्दतीने
 टोल वसूली करण्याबाबत**

(१६) * ३८८३५ श्रीमती विद्या चव्हाण : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई आणि राज्यातील इतर महानगरातून सुट्टीच्या दिवशी बाहेर गावी जाणाऱ्या आणि परत येणाऱ्या वाहनांची टोलनाक्यावर ऑनलाईन ऐवजी रोखीने होत असलेल्या टोल वसुलीच्या कार्यपध्दतीमुळे वाहतुक कोंडी होत असल्याची तक्रार आणि सूचना लोकप्रतिनिधींनी मा.सार्वजनिक बांधकाम मंत्री यांच्याकडे दिनांक ८ जानेवारी, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास दिली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, निवेदनातील तक्रारीच्या अनुषंगाने शासनाच्या निधीचे नुकसान प्रकरणी शासनाने चौकशी करून अवैधरित्या रोख वसुली करणाऱ्यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) होय.

मा.श्रीमती विद्या चव्हाण, विधानपरिषद सदस्य यांनी दिनांक ०८/०१/२०१८ रोजीच्या पत्रान्वये मा.सार्वजनिक बांधकाम मंत्री यांना सूचना केलेली आहे.

त्या अनुषंगाने एम.एस.आर.डी.सी. अंतर्गत मुंबई येथील पाच प्रवेश पथकर नाके, राजीव गांधी सागरी सेतू (वांद्रा-वरळी), मुंबई-पुणे द्रुतगती मार्ग, रा.मा.४, किणी-तासवडे येथे सलग सुट्टीच्या काळात पथकर नाक्यांवरती होणारी कोंडी टाळण्याकरीता हॅड हेल्ड मशीन, ई-टॅग, ऑनलाईन पैसे भरणे POS मशीन्स उपाययोजना करणेत आल्या आहेत.

तसेच राज्यातील महामंडळाच्या व सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या अखत्यारीतील इतर पथकर नाक्यांवर हलकी वाहने यांना सूट असल्याने वाहतूक कोंडी होत नाही. त्यामुळे वरील उपाययोजनांची याठिकाणी आवश्यकता नाही.

(२) शासनाच्या अधिसूचनेप्रमाणे पथकर वसूली करण्यात येते. तसेच सार्वजनिक सुट्टीला लागून येणाऱ्या शनिवार व रविवारी वाहतूक कोंडीपासून सुटका मिळण्यासाठी योग्य ती खबरदार घेण्याबाबत संबंधित पथकर चालक कंपन्यांना योग्य त्या सूचना वेळोवेळी देण्यात येत आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

यवतमाळ जिल्हा परिषदेच्या पशुसंवर्धन विभागाचा निधी अखर्चित राहिल्याबाबत

(१७) * ३८२७९ श्री.खवाजा बेग, श्री.हेमंत टकले, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.नरेंद्र पाटील : सन्माननीय पशुसंवर्धन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) यवतमाळ जिल्हा परिषदेच्या पशुसंवर्धन विभागाने सन २०१६-१७ मध्ये योजना नियोजनबद्ध पध्दतीने न राबविल्यामुळे रूपये ३७ लाख अखर्चित राहिले असून त्यामध्ये यावर्षाची अखर्चित रक्कम रूपये ५१ लाख अशी एकूण रूपये ८८ लाख अखर्चित राहिले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.महादेव जानकर : (१) हे खरे नाही. सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षाच्या अखेरीस रुपये ८०६.०७ लक्ष निधी उपलब्ध झाला होता. यामधून पंचायत समिती स्तरावर विविध योजनांची अंमलबजावणी करण्यासाठी रुपये ५३४.०३ लक्ष वितरीत करण्यात आलेला आहे. तसेच, पशुवैद्यकीय दवाखाना इमारतीच्या बांधकामाकरिता रुपये १७४.७२ लक्ष बांधकाम विभागास वितरीत करण्यात आलेला आहे व रुपये ९२.३२ लक्ष जिल्हास्तरावर खर्च करण्यात आलेला आहे. उर्वरित रुपये ५.०० लक्ष निधीमधून पशुवैद्यकीय संस्थांसाठी शितपेट्या खरेदी करावयाच्या असून, शितपेटी खरेदी ई-निविदा प्रक्रिया सुरु आहे. सदरचा निधी मार्च, २०१८ अखेर पर्यंत १०० टक्के खर्च होणार आहे.

सन २०१७-१८ मध्ये विविध शिर्षाखाली वेगवेगळ्या योजनांकरिता प्राप्त झालेला निधी रुपये ६१८.२५ लक्ष खर्चाचे नियोजन पशुसंवर्धन विभाग, जिल्हा परिषद, यवतमाळ यांचेकडून करण्यात आलेले असून, हा निधी देखील मार्च, २०१८ अखेर करण्यात येणार आहे

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

रायगड जिल्ह्यात अवकाळी पाऊस व अतिवृष्टीमुळे नुकसानग्रस्तांना आर्थिक मदत देण्याबाबत

(१८) * ३८६८५ श्री.जयंत पाटील : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३५७२५ ला दिनांक १२ डिसेंबर, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रायगड जिल्ह्यात माहे जून-जुलै, २०१७ या दोन महिन्यामध्ये अतिवृष्टीमुळे शेतकऱ्यांवर दुबार पिकाचे संकट ओढावले होते, तसेच माहे ऑक्टोबर, २०१७ व डिसेंबर, २०१७ मध्ये वादळी पाऊस व अतिवृष्टीमुळे ६ हजार ७०२.३६ हेक्टर क्षेत्रातील भातपिकांसह अन्य पिकांचे नुकसान झाले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अवकाळी पावसामुळे कृषी विभागाच्या अंदाजाप्रमाणे ६६३.५० हेक्टर क्षेत्रातील भाजीपाला, कडधान्य व फळ पिकांचे नुकसान झाले असून या नुकसानीमुळे १८ हजार ९४६ शेतकरी बाधित झाले असल्याने शासनाकडून रुपये १५ कोटी ९ लाख ७१ हजार ५०० च्या नुकसान भरपाईची आवश्यकता आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना आर्थिक मदत देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) रायगड जिल्ह्यामध्ये माहे जून, २०१७ ते जुलै, २०१७ या दोन महिन्यामध्ये लागवडीची कामे वेळीच पूर्ण झाली असल्याने दुबार पेरणीचे संकट ओढवले असल्याचे निदर्शनास आले नाही. तथापि रायगड जिल्ह्यामध्ये माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये झालेल्या परतीच्या पावसामुळे भात व आंबा पिकाचे एकूण १८५४३ हेक्टर क्षेत्राचे नुकसान झाले असल्याचे निदर्शनास आले. तसेच माहे डिसेंबर, २०१७ मध्ये झालेल्या ओखी चक्रीवादळामुळे तसेच त्यामुळे झालेल्या अवकाळी पावसामुळे रायगड जिल्ह्यात एकूण २३७४.९८ हेक्टर शेतीपिकांचे व फळपिकांचे ३३% च्या वर नुकसान झाले असल्याची बाब निदर्शनास आलेली आहे.

(३) शासनपत्रे दिनांक १६ ऑक्टोबर, २०१७, दिनांक २७ ऑक्टोबर, २०१७ व दिनांक ७ डिसेंबर, २०१७ अन्वये अनुक्रमे राज्यात माहे जून ते सप्टेंबर, २०१७ मधील अतिवृष्टीमुळे, माहे ऑक्टोबर, २०१७ मधील परतीच्या पावसामुळे, दिनांक ४ ते ६ डिसेंबर, २०१७ दरम्यान झालेल्या ओखी चक्रीवादळ व अवकाळी पावसामुळे झालेल्या शेतीपिकांच्या व फळपिकांच्या नुकसानीबाबत संयुक्त पंचनामे करून नुकसानीचा अहवाल शासनास सादर करण्याबाबतच्या सूचना क्षेत्रिय अधिकाऱ्यांना देण्यात आल्या होत्या.

सदर माहिती संकलित करण्याचे काम प्रगतीपथावर असून यासंदर्भात प्राप्त होणाऱ्या माहितीच्या अनुषंगाने नुकसानग्रस्तांना आर्थिक मदत देण्याबाबतचा निर्णय घेण्याची बाब प्रस्तावित आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

वाळू उत्खननाकरिता राबविण्यात येणाऱ्या नवीन धोरणाबाबत

(१९) * ३९०७५ प्रा.अनिल सोले, डॉ.अपूर्व हिरे, श्री.नागोराव गाणार, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.रामहरी रुपनवर, डॉ.सुधीर तांबे, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.सुभाष झांबड, प्रा.डॉ.तानाजी सावंत : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात अवैधरित्या वाळू उपसा करण्याचे प्रमाण तसेच, वाळू तस्करी व वाळू माफियांकडून शासकीय अधिकारी-कर्मचाऱ्यांवर होणारे हल्ल्यांचे प्रमाण वाढत असून या प्रकारांना आळा घालून त्यावर परिणामकारक उपाययोजना करता यावी यासाठी वाळू उत्खननासाठी नवीन धोरण राबविण्याचा निर्णय माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या धोरणानुसार वाळू लिलाव रक्कमेच्या प्रमाणात संबंधित ग्रामपंचायतीला निधी देणे तसेच वाळू वाहतुक करणाऱ्या वाहनांची तपासणी करण्याचे अधिकार ग्रामसेवक आणि सरपंच यांना देण्यात येणार असल्यामुळे ग्रामपंचायती आर्थिक दृष्ट्या सबळ होत असताना संबंधित निधी त्या गावामध्ये रस्ते आणि आरोग्यविषयक सुविधांसाठी व इतर बाबींसाठी वापरला जाणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, वाळू उत्खननासाठी पर्यावरण विषयक परवानगी आवश्यक असून वाळू उत्खननासंदर्भात राबविण्यात येणाऱ्या नवीन धोरणाचे स्वरूप काय आहे, त्याची अंमलबजावणी केव्हापासून करण्यात येणार आहे, नवीन धोरणानुसार किती उत्पन्न मिळणे अपेक्षित आहे व त्याचा विनियोजन कशाप्रकारे करण्यात येणार आहे,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१), (२), (३) व (४) सन २०१३ च्या वाळू/रेती निर्गती धोरणाची अंमलबजावणी करतांना निदर्शनास आलेल्या त्रुटी दूर करण्याच्या दृष्टीने तसेच वाळूच्या अवैध उत्खननास व वाहतुकीस परिणामकारक आळा घालून राज्याच्या महसूलात ठोस वाढ करण्याची आवश्यकता, या बाबींचा साकल्याने विचार करून सुधारित वाळू निर्गती धोरण शासन निर्णय दिनांक ०३/०१/२०१८ नुसार निश्चित करण्यात आले आहे.

आपल्या कार्यक्षेत्रातील वाळू/रेती गटाच्या लिलावामध्ये संबंधित ग्रामपंचायतीस सहभागी करून घेण्याच्या दृष्टीने संबंधित गावच्या ग्रामसभेने लिलावास सहमती दर्शविल्यासच लिलाव करण्याचे तसेच लिलावाचा कालावधी संपल्यानंतर संबंधित ग्रामपंचायतीस लिलावाच्या रक्कमेच्या काही प्रमाणात निधी उपलब्ध करून देण्याचे सदर धोरणात निश्चित करण्यात आले आहे. या निधीचा विनियोग ग्रामपंचायतीने कोणत्या प्रयोजनाकरीता करावा हे सुधारित वाळू धोरणात निश्चित केलेले नाही.

शासन अधिसूचना, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, दिनांक ०१/०९/२०१६ अन्वये जिल्हा खनिज प्रतिष्ठान स्थापन करण्यात आले आहे. त्यानुसार दिनांक २०/०९/२०१६ रोजीच्या शासन पत्रान्वये जिल्हा खनिज प्रतिष्ठानकरीता सर्व प्रकारच्या खाणपट्टाधारक, परवानाधारक तसेच लिलावधारकांकडून शासनास जमा करण्यात येणाऱ्या स्वामित्वधनाच्या रक्कमेच्या १० टक्के रक्कम अंशदान म्हणून घेण्यात येत असून सदर निधीमधून ठराविक टक्के निधी ग्रामपंचायत क्षेत्रातील रस्ते, आरोग्य इ.साठी वापरणे अनुज्ञेय आहे.

शासन निर्णय, दिनांक ०३/०१/२०१८ मध्ये सुधारित वाळू निर्गती धोरण सविस्तररित्या विशद करण्यात आले असून त्याची अंमलबजावणी दिनांक ०३/०१/२०१८ पासून करण्यात येत आहे.

या सुधारित वाळू निर्गती धोरणानुसार वाळू उत्खननासाठी पर्यावरण विषयक परवानगी आवश्यक असून, लिलावास ग्रामसभेची सहमती देखील गरजेची आहे. महत्वाच्या शासकीय प्रकल्पांसाठी वाळूगट राखीव ठेवण्याची तरतूद या धोरणात करण्यात आली आहे. लिलावास संमती देणाऱ्या गावांना लिलावाची ठराविक रक्कम देण्याची देखील तरतूद करण्यात आली आहे. त्याचबरोबर अवैध वाळू उत्खनन/वाहतुक रोखण्याची जबाबदारी असणाऱ्या

अधिकारी/कर्मचारी यांना या कामासाठी जिल्हा खनिज प्रतिष्ठानच्या प्रशासकीय खर्चासाठी राखीव निधीतून खाजगी वाहने भाड्याने घेण्यासाठी व सुरक्षारक्षक नियुक्त करण्यासाठी देखील मुभा देण्यात आली आहे.

नवीन धोरणात लिलावधारकाकडून वाहतूक करण्यात येणाऱ्या वाळूच्या वाहनासोबतच्या वाहतूक पासची तपासणी करण्याचे अधिकार संबंधित गावचे ग्रामसेवक व सरपंच यांना देण्यात आले असून वाळूचे अवैध उत्खनन व वाहतुकीबाबत संबंधित तहसिलदार यांना सूचना देण्याची जबाबदारी त्यांचेवर टाकण्यात आली आहे.

सन २०१७-१८ करीता वाळूसह सर्व प्रकारच्या गौण खनिजांपासून रुपये २४०५ कोटी एवढे उत्पन्न राज्यास मिळणे अपेक्षित आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई-बडोदा द्रुतगती महामार्गाचे काम पूर्ण करण्याबाबत

(२०) * ३८९९५ श्री.हेमंत टकले, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.विक्रम काळे, श्री.खवाजा बेग, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.रामराव वडकुते, श्रीमती विद्या चव्हाण : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई-बडोदा या द्रुतगती महामार्गाचे काम राज्य शासन व केंद्र शासन यांच्या संयुक्तपणे करण्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निश्चित केले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या महामार्गाकरिता राज्य शासनाकडून किती जमीन संपादित करण्यात आली आहे, तसेच या महामार्गाकरीता केंद्र व राज्य शासनाकडून किती निधी उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे, या महामार्गाला किती खर्च येणार आहे, सदरहू महामार्ग किती कालावधीत पूर्ण होणार आहे,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरणाने मुंबई बडोदा या द्रुतगती मार्गाच्या बांधकामाचा प्रकल्प हाती घेतला आहे. त्यापैकी विरार ते पनवेल ह्या भागातील रस्त्यापैकी पनवेल तालुक्यातील सुमारे १८ कि.मी. लांबीमध्ये मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण (MMRDA) यांचा विरार-अलिबाग रस्ता (Multi Modal Corridor) व हा रस्ता एकत्रितपणे करण्याचा निर्णय २० जानेवारी, २०१८ रोजीच्या मा.मुख्यमंत्री व मा.केंद्रीय मंत्री (रस्ते वाहतुक व महामार्ग) यांच्या बैठकीमध्ये घेण्यात आला असल्याचे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, ठाणे यांनी कळविले आहे.

(२) व (३) मुंबई-बडोदा या प्रकल्पाच्या महाराष्ट्रातून जाणाऱ्या लांबीसाठी भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरणामार्फत सुमारे २५८० हेक्टर भूसंपादन करण्याचे प्रस्तावित असून त्यापैकी ४४२.३१ हे. साठी मावेजा निश्चित करण्यात आला आहे. तसेच विरार ते पनवेल ह्या भागातील रस्त्यापैकी पनवेल तालुक्यातील १८ कि.मी. रस्त्यासाठी सुमारे १६१ हे. भूसंपादन 'सिडको' मार्फत करण्याचा निर्णय २० जानेवारी, २०१८ रोजीच्या बैठकीमध्ये घेण्यात आला आहे. ह्या महामार्गाच्या महाराष्ट्रातील लांबीसाठी सुमारे रुपये २०,००० कोटी खर्च अपेक्षित असून भूसंपादनाची कार्यवाही पूर्ण झाल्यानंतर प्रत्यक्ष बांधकाम हाती घेऊन ३ वर्षांच्या कालावधीत पूर्ण करण्याचे नियोजन असल्याचे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, ठाणे यांनी कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राष्ट्रीय महामार्गाच्या चौपदरीकरणामुळे गेवराई (जि.बीड)
तालुक्यातील पाणीपुरवठा योजना बाधित झाल्याबाबत**

(२१) * ३७८५६ श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.नरेंद्र पाटील : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राष्ट्रीय महामार्ग २११ (औरंगाबाद-सोलापूर) च्या चौपदरीकरण कामात गेवराई (जि.बीड) तालुक्यातील मौजे गढी आणि जयभवानी सहकारी साखर कारखाना यांच्या पाणीपुरवठा योजना बाधित झाल्या आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सुमारे दोन वर्षांपासून महामार्ग चौपदरीकरणाचे काम रखडले असून या कामामुळे सतत बाधित होणाऱ्या पाणीपुरवठामुळे ग्रामस्थांनी वेळोवेळी आंदोलने केली आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, बाधित पाणीपुरवठा योजनांचे काम अंदाजपत्रकीय तरतुदी, निकष व प्रचलित नियमाप्रमाणे होत नसून अधिकारी आणि कंत्राटदार यांनी या कामी कोट्यवधी रुपयांचा गैरव्यवहार केल्याची तक्रार लोकप्रतिनिधींनी दिनांक १५ जानेवारी, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरण आणि जिल्हाधिकारी, बीड यांच्याकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, निकृष्ट दर्जाच्या आणि नियमबाह्य कामामुळे शासनाचे कोट्यवधी रुपयांचे नुकसान होवूनही अद्याप या नळ पाणीपुरवठा योजना प्रत्यक्ष कार्यान्वित झाल्या नाहीत, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, राष्ट्रीय महामार्ग २११ च्या चौपदरीकरण कामामुळे मराठवाड्यातील किती पाणीपुरवठा योजना बाधित झाल्या असून त्यांची कामे मुदतीत पूर्ण झाली आहेत काय, तसेच मौजे गढी आणि जयभवानी सहकारी साखर कारखाना यांच्या पाणीपुरवठा योजना मागणीप्रमाणे पूर्ण करून निकृष्ट कामाची चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरणामार्फत प्रगतीत असलेल्या राष्ट्रीय महामार्ग क्र.२११ च्या येडशी ते औरंगाबाद ह्या रस्त्याच्या चौपदरीकरणाच्या बांधकामामुळे गेवराई जि.बीड तालुक्यातील मौजे गढी आणि जयभवानी सहकारी साखर कारखाना यांच्या अस्तित्वातील पाईपलाईन बाधित होत असल्याचे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, औरंगाबाद यांनी कळविले आहे.

(२) येडशी ते औरंगाबाद ह्या रस्त्याचे चौपदरीकरण रखडले आहे, हे खरे आहे. तथापि मौजे गढी आणि जयभवानी सहकारी साखर कारखाना यांच्या अस्तित्वातील पाईपलाईन स्थलांतरीत करण्याचे काम भूसंपादनामुळे रखडले असल्याने सध्यातरी दोन्ही ठिकाणच्या जुन्या पाईपलाईन मधून पाणीपुरवठा सुरळीत चालू आहे. तसेच ग्रामस्थांनी आंदोलन केल्याचे निदर्शनास आले असल्याचे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, औरंगाबाद यांनी कळविले आहे.

(३) मा.श्री.अमरसिंह पंडीत (वि.प.स.) यांचे दिनांक १५/०१/२०१८ रोजीचे तक्रारवजा निवेदन प्राप्त झाले असल्याचे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, औरंगाबाद यांनी कळविले आहे.

(४) सदरील नळ पाणीपुरवठा योजना ही महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाच्या अखत्यारीत असल्याने त्यांचेमार्फत स्थलांतरणासाठी अंदाजपत्रक करण्यात आले असून स्थलांतरणाचे काम महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाच्या देखरेखीखाली सवलतकारामार्फत प्रगतीत आहे. काही भागात भूसंपादन पूर्ण होऊन जागा ताब्यात न आल्याने नळ पाणीपुरवठा योजना स्थलांतरणाचे काम प्रलंबित आहे, हे खरे आहे. तथापि सध्यातरी दोन्ही ठिकाणच्या जुन्या पाईपलाईन मधून पाणीपुरवठा सुरळीत चालू आहे.

(५) सोलापूर ते येडशी राष्ट्रीय महामार्ग २११ या चौपदरीकरणाच्या बांधकामामुळे एकूण ३४ ठिकाणच्या पाणीपुरवठा योजना बाधित होत असून त्यापैकी १५ ठिकाणच्या पाणीपुरवठा योजना स्थलांतरीत करण्यात आल्या आहेत. उर्वरीत १९ ठिकाणी काही भागात भूसंपादन पूर्ण होऊन जागा ताब्यात न आल्याने नळ पाणीपुरवठा योजना स्थलांतरणाचे काम प्रलंबित आहे.

मा.श्री.अमरसिंह पंडीत (वि.प.स.) यांचे दिनांक १५/०१/२०१८ रोजीचे तक्रारवजा निवेदनाच्या अनुषंगाने कार्यवाही प्रगतीत असल्याचे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, औरंगाबाद यांनी कळविले आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गुहागर-विजापूर राष्ट्रीय महामार्गाच्या रुंदीकरणात ग्रामस्थांना
भूसंपादनाचा योग्य मोबदला देण्याबाबत**

- (२२) * ३८२२० श्री.प्रसाद लाड : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) गुहागर-विजापूर राष्ट्रीय महामार्गाच्या रुंदीकरणाचे कामात ग्रामपंचायतीला विश्वासात न घेता कामास सुरुवात केल्याने पिंपळी ग्रामस्थांनी विरोध केला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर रस्त्यासाठी किती जागेचे भूसंपादन करण्यात येणार आहे, भूसंपादनाच्या बदल्यात किती मोबदला देणार ह्याबाबत ग्रामस्थांना कोणतीही माहिती नसल्यामुळे प्रकल्प बाधित ग्रामस्थांनी आंदोलन करून काम बंद पाडले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदर बांधकामाची निविदा काढण्याआधी भूसंपादन प्रक्रिया पूर्ण करून ग्रामस्थांना भूसंपादनाचा योग्य मोबदला देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१), (२) व (३) गुहागर-विजापूर ह्या राष्ट्रीय महामार्गाच्या कि.मी. ०/०० ते २६/८९० व कि.मी. ४०/६१० ते ५४/२६० ह्या ४० कि.मी. भागामध्ये भैमितिक सुधारणा व पेव्हड शोल्डरसह दुपदरीकरणाच्या (१० मी. रुंदीसाठी) बांधकाम प्रकल्पासाठी ९०.७३ टक्के जागा उपलब्ध असल्याने कंत्राटदार नेमण्यात आलेला आहे. प्रकल्पासाठी आवश्यक असलेले उर्वरित ९.२७ टक्के भूसंपादन राष्ट्रीय महामार्ग अधिनियम १९५६ नुसार भूसंपादनासाठी सक्षम प्राधिकारी (CALA) मार्फत हाती घेण्यात आलेले आहे. तथापि पिंपळी ग्रामस्थांनी चिपळूण गुहागर ह्या जुन्या रस्त्याच्या भूसंपादनापोटी मोबदला मिळाला नसल्याने तसेच विविध मागण्यांसाठी आंदोलन करून संयुक्त मोजणी तसेच बांधकामास आडकाठी केल्याने प्रत्यक्ष बांधकाम हाती घेण्यात आलेले नाही.

महसूल व वन विभागाच्या शासन निर्णय क्र. संकिर्ण-०५/२०१०/प्र.क्र.१११/अ-२ दिनांक २६ ऑक्टोबर, २०१० नुसार जमीन ताब्यात घेतेवेळी मोबदला संदर्भात अटी लागू केल्या नसल्यास किंवा रीतसर भूसंपादन प्रक्रियेच्या माध्यमातून संपादन झाले नसल्यास जमीन मालकाच्या संमती शिवाय घेतली नसावी व त्यांने नुकसान भरपाई मिळण्याचा हक्क सोडून दिला आहे, असे समजून कालांतराने संबंधित जमीन मालकाने नुकसान भरपाईची मागणी केल्यास अशी नुकसान भरपाई संबंधिताना देण्यात येऊ नये असे निर्देश आहेत. ही बाब विचारात घेऊन सदरील प्रकल्पामध्ये भौमितिक सुधारणा (वळण सुधारणा, पुनर्आखणी), बस बे, विश्रांती थांबा व पथकरनाका इ. बांधकामांसाठी अस्तित्वातील रस्त्याच्या हद्दीबाहेरील जागेची आवश्यकता असून अशा अतिरिक्त जागेसाठी वाटाघाटीने भूसंपादन करण्यासाठी कार्यवाही प्रगतीत असून राष्ट्रीय महामार्ग अधिनियम, १९५६ नुसार अधिसूचना ३ A राजपत्रात प्रसिध्द झाली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील ओशिवरा भागातील भगतसिंग वस्तीजवळील खारफुटीचे संवर्धन करण्याबाबत

(२३) * ३८६०३ श्री.जनार्दन चांदूरकर : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील ओशिवरा भागातील भगतसिंग वस्तीजवळील ओशिवरा नदीजवळ असलेल्या खारफुटीवर मातीचे भराव टाकून खारफुटीला आग लावण्यात येत असल्यामुळे खारफुटी नष्ट होत आहे, याबाबत परिसरातील नागरिकांनी संबंधिताकडे वारंवार तक्रार करूनही खारफुटी वाचविण्याबाबत कोणतीही कार्यवाही करण्यात येत नसल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून नष्ट होत असलेल्या खारफुटीचे संवर्धन करण्यासाठी काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) मुंबईतील ओशिवरा भागातील भगतसिंग वस्तीजवळील ओशिवरा नदीजवळ असलेल्या खारफुटीवर मातीचे भराव टाकून खारफुटीला लावलेल्या आगीमुळे खारफुटी नष्ट होत असल्याची परिसरातील नागरिकांकडून जिल्हाधिकारी कार्यालयाकडे तक्रार करण्यात आलेली आहे.

या तक्रारीबाबत तहसिलदार, बोरीवली कार्यालयामार्फत स्थळ पाहणी करण्यात आली आहे. त्यानुसार मौजे पहाडी गोरेगांव ता.बोरीवली येथील स.नं. १६१ पै. न.भू.क्र. १अ या खाजगी मिळकतीवर डेब्रीज टाकण्यात आल्याचे निदर्शनास आले आहे. भराव टाकलेल्या ठिकाणी कांदळवन नसून त्या ठिकाणी काटेरी झाडे-झुडुपे असून त्यापैकी एक बाभूळीचे झाड थोड्या प्रमाणात जळाल्याचे आढळून आले आहे.

मात्र, डेब्रीज टाकलेली जागा कांदळवनापासून ५० मीटरच्या आत असल्याने डेब्रीज टाकणारी खाजगी व्यक्ती आणि जमीन मालक यांचेविरुद्ध पर्यावरण संरक्षण अधिनियम, १९८६ चे कलम १५(१)(२) अन्वये बांगूरनगर पोलीस ठाणे येथे गुन्हा क्र. ०४/१८ दिनांक ०१/०२/२०१८ रोजी दाखल करण्यात आलेला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

रत्नागिरी जिल्ह्यातील वाळू उत्खननावरील बंदी उठविण्याबाबत

(२४) * ३८१२२ श्रीमती हुस्नबानू खलिफे : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रत्नागिरी जिल्ह्यात वाळू उत्खननाला बंदी असल्यामुळे अनेक विकासकामे प्रलंबित राहून येथील बांधकाम व्यवसाय धोक्यात आले असून बांधकाम मजुरांवर बेरोजगाराची वेळ आली असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने याबाबत निर्णय घेवून येथील वाळू उत्खननावर असलेली बंदी उठविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) असे निदर्शनास आले नाही.

नौकानयन जलमार्ग सुकर करणेसाठी शासनाच्या दिनांक २१/५/२०१५ च्या वाळू/रेती निर्गती धोरणानुसार हातपाटी व यांत्रिक पध्दतीने वाळू/रेती उत्खनन करण्यास अनुमती दिलेली आहे. त्यानुसार महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड यांनी दिनांक ०४/०९/२०१७ रोजी दिलेल्या मान्यतेनुसार सन २०१७-१८ मध्ये रत्नागिरी जिल्ह्यात पारंपारीक हातपाटी/डुबीद्वारे वाळू उत्खनन करणेसाठी एकूण १७ परवाने मंजूर करण्यात आलेले आहेत. तसेच वाशिष्ठी नदी, दाभोळ खाडी, शास्त्री नदी व जयगड खाडी या ४ रेतीगटांचे यांत्रिक पध्दतीने वाळू उत्खनन करण्याबाबत लिलाव प्रक्रिया राबवून पूर्ण करण्यात आली आहे. (२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

पालघर (जि.पालघर) तालुक्यात तलाठ्यांची पदे भरण्याबाबत

(२५) * ३९००० श्री.रविंद्र फाटक : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालघर (जि.पालघर) तालुक्यातील ६३ सजांचा कार्यभार केवळ २५ तलाठी सांभाळत असून एका तलाठ्याला तीन ते चार सजांचा पदभार पहावा लागत असल्यामुळे तलाठ्याच्या कामकाजावर परिणाम होत असून नागरिकांची कामे विहित मुदतीत होत नसल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून पालघर तालुक्यात तलाठ्यांची पदे भरण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) सन २०१४ मध्ये ठाणे जिल्ह्याचे विभाजन होऊन दिनांक ०१/०८/२०१४ पासून नवनिर्मित पालघर जिल्हा अस्तित्वात आलेला आहे. पालघर जिल्ह्यात ५ उपविभाग असून ८ तालुके आहेत. पालघर जिल्ह्यातील पालघर तालुक्यांत एकूण २२४ महसूली गांवे असून ४१ तलाठी साझे व ६ मंडळ अधिकारी कार्यालये आहेत. तहसिल कार्यालय, पालघर येथे ५ मंडळ अधिकारी व ३० तलाठी पदे भरलेली असून १ मंडळ

अधिकारी व ११ तलाठी पदे रिक्त आहेत. सदर रिक्त असलेल्या साझाचा अतिरिक्त कार्यभार इतर तलाठ्यांना सुपुढ करून कामे वेळेत पूर्ण करण्यात येत आहे.

तलाठी हे पद मा.राज्यपालांनी दिनांक ९ जून, २०१४ रोजीचे अधिसूचनेन्वये राज्यातील अनुसूचित क्षेत्र असलेल्या जिल्ह्यामधील अनुसूचित क्षेत्रामधील आवश्यक शैक्षणिक अर्हता असलेल्या स्थानिक अनुसूचित जमातीच्या उमेदवारांमधून भरण्याबाबत अधिसूचित केले आहे. यासंदर्भात "बिगर आदिवासी हक्क बचाव समिती, वाडा" यांनी मा.उच्च न्यायालयात आव्हान दिले असल्यामुळे अनुसूचित क्षेत्र असलेल्या पालघर जिल्ह्यातील सदर अधिसूचनेन्वये सुनिश्चित केलेल्या पदांच्या भरतीबाबत मा.उच्च न्यायालयाकडून स्थगिती देण्यात आली आहे. त्यामुळे पालघर जिल्ह्यातील सन २०१५ मध्ये झालेल्या तलाठी पदभरतीसही स्थगिती असल्यामुळे मा.उच्च न्यायालयाने दिलेली स्थगिती उठविणेच्यादृष्टीने प्रयत्न सुरु आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे तुळस (ता.वेंगुर्ला, जि.सिंधुदुर्ग) वाडीजोड
रस्त्यांची दुरुस्ती करण्याबाबत**

(२६) * ३८४५४ श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.सुभाष झांबड, श्री.मोहनराव कदम, आर्कि.अनंत गाडगीळ, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.खवाजा बेग, श्री.आनंद ठाकूर : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे तुळस (काजरमळी) (ता.वेंगुर्ला, जि.सिंधुदुर्ग) नार्वेकर यांचे घरापर्यंत २७० मीटर लांबीच्या वाडीजोड रस्त्याचे मजबुतीकरण-खडीकरणासह डांबरीकरणाच्या कामासाठी आमदार स्थानिक विकास कार्यक्रमांतर्गत २०१७-१८ मधून जिल्हा नियोजन समिती पत्र क्र. पीएलएएन/३४०१/८/२०१७/

१८४३, दिनांक ५ ऑगस्ट, २०१७ नुसार रुपये तीन लक्ष निधी शासनाने उपलब्ध करून देऊनही रस्त्याच्या कामास सुरुवात झालेली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, काम हाती न घेण्यामागची कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदर रस्त्याचे मजबुतीकरण-खडीकरणासह डांबरीकरण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) होय, खरे आहे.

(२) व (३) प्रश्नांकित काम स्थानिक विकास कार्यक्रमांतर्गत माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये मंजूर करण्यात आले आहे. कामाच्या निविदा बोलावल्या असता कंत्राटदारांकडून प्रतिसाद मिळालेला नाही. तदनंतर सदर कामासाठी ठेकेदारी निश्चित करण्यात आली असून काम मजूर सहकारी संस्थेमार्फत सुरु करण्याची कार्यवाही प्रगतीत आहे. काम मार्च, २०१८ अखेर पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

**मौजे देवडे-वाडीअधिष्ठी (ता.संगमेश्वर, जि.रत्नागिरी) येथील
अनधिकृत बांधकामे निष्कासित करण्याबाबत**

(२७) * ३८७०३ श्री.प्रविण दरेकर, श्री.नागोराव गाणार, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.गिरीशचंद्र व्यास : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३३४१२ ला दिनांक ३१ जुलै, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे देवडे-वाडीअधिष्ठी (ता.संगमेश्वर, जि.रत्नागिरी) येथे साखरपा-देवडे रस्त्यालगत शाळा देवडे क्र. १ चा पूर्वापार गेट अडवून बांधण्यात आलेली खाजगी एस.टी. निवारा शेड तसेच अनधिकृत बांधकामे निष्कासित करण्याबाबत मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग, मुंबई यांना कार्यवाही करून अहवाल सादर करण्याचे आदेश दिनांक ३१ ऑगस्ट, २०१६ व दिनांक १८ मे, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास कार्यासन अधिकारी, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय यांनी दिले होते, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदरचे तात्पुरते एस.टी. निवारा शेड निष्कासित करण्याबाबत ग्रामपंचायत, देवडे यांना दिनांक २० ऑक्टोबर, २०१६ च्या पत्रान्वये कळविण्यात आलेले असून सदर आदेशानुसार अद्यापही अनधिकृत बांधकाम निष्कासित करण्यात आले नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने अनधिकृत बांधकाम निष्कासित करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) होय खरे आहे.

- (२) होय खरे आहे. तथापि, सदरहू एस.टी. निवारा शेड ही लोक वर्गणीतून बांधण्यात आली असून, सदर निवारा शेड गावातील ग्रामस्थांना/महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना/शाळेतील विद्यार्थ्यांना अत्यंत उपयोगी असल्याने, तसेच इतर कोणीही ग्रामस्थांची व शाळेची कोणतीही तक्रार नसल्याने ग्रुप ग्रामपंचायत, देवडे यांच्या दिनांक १०/०७/२०१७, दिनांक ०९/०८/२०१७ व २०/०९/२०१७ च्या पत्रान्वये व जिल्हापरिषद प्राथमिक शाळा यांनी त्यांच्या दिनांक ११/०७/२०१७ च्या पत्रान्वये कळविले आहे. त्यामुळे सदरचे बांधकाम लोकोपयोगी असल्याने काढण्यात आलेले नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कल्याण उपप्रादेशिक परिवहन कार्यालय क्षेत्रात बनावट कागदपत्रांन्दारे
परप्रांतियांना रिक्षा परवाने दिल्याबाबत**

(२८) * ३८३७० अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.जयवंतराव जाधव, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याण उपप्रादेशिक परिवहन कार्यालय क्षेत्रात येणाऱ्या कल्याण-डोंबिवली, उल्हासनगर, अंबरनाथ, बदलापूर या शहरात परप्रांतियांनी प्रादेशिक परिवहन कार्यालयास बनावट कागदपत्रे सादर करून रिक्शाचालकाचे परवाने मिळवल्याबाबतचा आरोप कोकण रिजन रिक्शा-टॅक्सी महासंघाच्या अध्यक्षांनी जिल्हाधिकारी, ठाणे तसेच उप-प्रादेशिक परिवहन अधिकारी यांच्याकडे माहे नोव्हेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान लेखी निवेदनाद्वारे केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर परप्रांतियांचे शहरात दोन ते तीन वर्षांची वास्तव्य असतांना दलालाच्या सहकार्याने बनावट कागदपत्रांद्वारे शाळेचे दाखले, रेशनकार्ड तसेच तहसिल कार्यालयातून १५ वर्ष स्थानिक वास्तव्याचे दाखले मिळवून प्रादेशिक परिवहन कार्यालयातून रिक्शा बॅच व परमिट मिळवले असून या प्रकारात तहसिल कार्यालयाचे अधिकारी-कर्मचारी यांचाही समावेश असल्याचा आरोप स्थानिक नगरसेवकांनी केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार परप्रांतिय रिक्शाचालकांच्या कागदपत्रांची पडताळणी करून, त्यांचे दाखले व रिक्शा परवाने रद्द करण्याबाबत तसेच, या गैरप्रकारास सहकार्य करणाऱ्या संबंधित शासकीय अधिकारी व कर्मचाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिवाकर रावते : (१) व (२) हे खरे आहे.

(३) रेशनिंग कार्ड तसेच १५ वर्ष वास्तव्याचे दाखले तहसिल कार्यालयाकडून जारी करण्यात येतात. सद्यःस्थितीत बनावट स्थानिक वास्तव्याचे दाखले सादर करून परवाना घेतल्याबाबतचे उप प्रादेशिक परिवहन कार्यालय कल्याण येथे निदर्शनास आलेले नाही. तथापि, परप्रांतिय रिक्शाचालकांच्या स्थानिक वास्तव्याच्या दाखल्याबाबतची पडताळणी तहसिल कार्यालयाकडून टप्याटप्याने उपलब्ध करून घेण्याची बाब कार्यवाहीखाली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**माहुर (जि.नांदेड) तालुक्यातील रस्त्यांची कामे निकृष्ट दर्जाची
करणाऱ्या ठेकेदारावर कारवाई करण्याबाबत**

- (२९) * ३८५२१ श्री.अमरनाथ राजूरकर : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) माहुर (जि.नांदेड) तालुक्यातील वानोळा परिसरातील जुनापाई ते वाई, वानोळा ते वंझरा (शे) वंझरा ते दत्त शिखर, वानोळा ते राजगड व वानोळा ते सारखणी फाटा या रस्त्यांची कामे ठेकेदाराकडून निकृष्ट दर्जाचे होत असल्याचे दिनांक ६ जानेवारी, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून निकृष्ट दर्जाचे रस्त्यांची कामे करणाऱ्या सदर ठेकेदारावर कारवाई करून ठेकेदाराच्या कामाचा परवाना रद्द करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

यवतेश्वर (जि.सातारा) घाट रस्त्यांची दुरुस्ती करण्याबाबत

- (३०) * ३८२४२ श्री.आनंदराव पाटील : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३६३२६ ला दिनांक १२ डिसेंबर, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) यवतेश्वर घाटातील (जि.सातारा) संरक्षक भिंत क्षतिग्रस्त झाल्याने काही भागात रस्ता दिनांक २ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास खचल्याने कास पठाराकडे जाणारी वाहतूक पूर्ण बंद झाल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, संरक्षक भिंतीचे बांधकाम करून रस्ता दुरुस्त करण्याचे काम पूर्ण झाले आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) घाटातील संरक्षक भिंत क्षतिग्रस्त झाल्याने काही भागात रस्ता खचला होता. डोंगराकडील बाजूस असलेले गटर्स बुजवून रस्ता एकेरी वाहतुकीसाठी सुरु करण्यात आला.

(२), (३) व (४) संरक्षक भिंतीचे काम पूर्ण झाले असून संरक्षक भिंतीलगतच्या भागात खडीकरणाचे काम प्रगतीत आहे.

सद्यःस्थितीत रस्त्यावरून वाहतूक सुरळीत सुरु आहे.

औरंगाबाद जिल्ह्यातील सातारा-देवळाईला जोडणाऱ्या पुलाची दुरुवस्था झाल्याबाबत

- (३१) * ३८५६९ श्री.सुभाष झांबड : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) औरंगाबाद जिल्ह्यातील सातारा-देवळाईला जोडणाऱ्या पुलाची दुरुवस्था झाल्यामुळे प्रवाश्यांना धोकादायक पुलावरून वाहतूक करावी लागत असून या ठिकाणी अपघात होऊन जिवितहानी होण्याची शक्यता निर्माण झाली असल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर पुलाची दुरुस्ती करण्याबाबत तसेच, दुरुवस्थेत असलेल्या पुलाच्या दुरुस्तीच्या कामाकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या संबंधित अधिकारी/कर्मचारी यांच्यावर कारवाई करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) अंशतः खरे आहे. प्रश्नाधीन मोरी नादुरुस्त झाली आहे.

(२) प्रश्नाधीन मोरीच्या ठिकाणी नविन पुल बांधण्याचे काम असून निविदा प्रक्रिया स्तरावर आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पुणे महानगरपालिकेच्या हद्दीतून जाणारे रस्ते
महापालिकेच्या ताब्यात देण्याबाबत**

(३२) * ३८७७१ श्री.अनिल भोसले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे महानगरपालिकेच्या हद्दीतून जाणाऱ्या राज्यमार्गाचा ताबा सार्वजनिक बांधकाम विभागाने अवर्गीकृत करून दोन महिन्यांचा कालावधी होऊनही पुणे महानगरपालिकेला दिला नसल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रस्ते महानगरपालिकेच्या ताब्यात आल्यानंतर त्यावर पथदिवे, शहरातील इतर रस्त्याप्रमाणे त्यांची रचना व इतर नागरी सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी महानगरपालिकेला रुपये ५०० कोटी अनुदान मिळणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर रस्त्याचा ताबा व सुविधांसाठीचे अनुदान महानगरपालिकेला देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) नाही.

शासनाच्या दिनांक १६/११/२०१७ व दिनांक ३०/१२/२०१७ रोजीच्या शासन निर्णयामुळे पुणे शहरातील सा.बां.वि. च्या अखत्यारीतील १२ रस्ते अवर्गीकृत करून पुणे महापालिकेकडे देण्याचा निर्णय घेण्यात आला.

या निर्णयानुसार सा.बां.वि. च्या क्षेत्रिय अधिकाऱ्यांनी हे रस्ते ताब्यात घेण्याची विनंती पुणे महानगरपालिकेला केली आहे. तथापि आजपर्यंत फक्त १ रस्त्याचा ताबा पुणे महापालिकेने घेतला आहे. उर्वरित रस्ते ताब्यात घेण्याबाबत त्वरीत कार्यवाही करण्याची विनंती सा.बां.वि. च्या क्षेत्रिय अधिकाऱ्यांनी पुणे महापालिकेस केली आहे.

(२) अशा प्रकारचे कोणतेही अनुदान सा.बां.वि. मार्फत उपलब्ध करून देण्यात येणार नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

धुळे, जळगांव, नंदुरबार व अकोला जिल्ह्यात बॉडअळी प्रादुर्भावामुळे नुकसानग्रस्त कापूस उत्पादक शेतकऱ्यांना मदत देण्याबाबत

(३३) * ३८१११ श्री.गोपिकिशन बाजोरीया, श्री.हेमंत टकले, श्री.विक्रम काळे, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.सुनिल तटकरे, अॅड.जयदेव गायकवाड, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.खवाजा बेग, श्री.रामराव वडकुते, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.प्रकाश गजभिये : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात विशेषतः धुळे, जळगांव, नंदुरबार व अकोला जिल्ह्यात कपाशी पीकाचे बॉडअळी प्रादुर्भावामुळे नुकसान झाले असून अकोला जिल्ह्यात बॉडअळी प्रादुर्भावाने १ लाख ३३ हजार ६६८ शेतकऱ्यांचे १ लाख ४३ हजार ४८० हेक्टरवरील कपाशी पीकांचे नुकसान झाल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बॉडअळी प्रादुर्भावामुळे नुकसानग्रस्त कापूस उत्पादक शेतकऱ्यांच्या मदतीसाठी रूपये १३५ कोटी ५१ लाख ७४ हजार निधी मागणीचा अहवाल जिल्हाधिकारी, अकोला यांनी विभागीय आयुक्त, अकोला यांच्याकडे सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने शेतकऱ्यांच्या मदतीसाठी निधीची तरतूद करून नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना आर्थिक मदत देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१), (२) व (३) राज्यात धुळे, जळगांव, नंदुरबार व अकोला जिल्ह्यासह अन्य जिल्ह्यात खरीप हंगाम सन २०१७ मध्ये कपाशी पिकांचे बॉडअळीच्या प्रादुर्भावामुळे नुकसान झाल्याची बाब निदर्शनास आलेली आहे, हे खरे आहे. सदर नुकसानी संदर्भात केंद्र शासनाच्या निकषाप्रमाणे मदत देण्यासंदर्भात दिनांक २३ फेब्रुवारी, २०१८ रोजीच्या शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आलेला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**यवतमाळ जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना पीक विम्याची
रक्कम अदा करण्याबाबत**

(३४) * ३९२६६ श्री.गिरीशचंद्र व्यास, प्रा.अनिल सोले, श्री.नागोराव गाणार : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३५९४९ ला दिनांक १९ डिसेंबर, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) यवतमाळ जिल्ह्यात शेतकऱ्यांनी सन २०१६-१७ या वर्षात प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेत विमा हप्त्यापोटी रुपये १८८ कोटी भरणा करूनही दुष्काळ परिस्थितीत ४० टक्के पेक्षा कमी आणेवारी असताना शेतकऱ्यांना रुपये ५८ कोटी नुकसान भरपाई देण्यात आली असल्याचे दिनांक १२ जानेवारी, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सन २०१७-१८ या वर्षात अनियमित पावसामुळे तसेच, रोग व किडीच्या प्रादुर्भावामुळे शेतकऱ्यांचे केवळ ३० टक्के उत्पन्न आल्याने विमा कंपनीने सदर शेतकऱ्यांना कोणतीही नुकसान भरपाई दिली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना पीक विम्याची रक्कम देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.पांडुरंग फुंडकर : (१) हे खरे नाही.

खरीप हंगाम २०१६ मध्ये यवतमाळ जिल्ह्यातील ३.९७ लाख शेतकऱ्यांनी रुपये ४५.१८ कोटी विमा हप्ता भरून ३.६१ लाख हेक्टर क्षेत्र विमा संरक्षित केलेले होते. सहभागी शेतकऱ्यांपैकी ६०,४१५ पात्र शेतकऱ्यांना रक्कम रुपये ३५.०२ कोटी नुकसान भरपाई योजनेच्या मार्गदर्शक सुचनेनुसार अदा करण्यात आलेली आहे. योजनेच्या मार्गदर्शक सुचनेनुसार योजनेतर्गत निश्चित करण्यात येणारी नुकसान भरपाई सरासरी उत्पन्न व उंबरठा उत्पन्न यांचे आधारे निश्चित केली जाते. शासनाने जाहीर केलेल्या इतर कोणत्याही निकषांचे (पीक पैसेवारी) आधारे नुकसान भरपाई निश्चित केली जात नाही.

(२) हे खरे नाही.

पीक विमा योजना खरीप हंगाम २०१७ अंतर्गत तुर व कापूस पिके वगळता अन्य सर्व अधिसूचित पिकांची सरासरी उत्पन्नाची आकडेवारी विमा कंपन्यांना देण्यात आलेली असून विमा कंपनी स्तरावर नुकसान भरपाई निश्चित करण्याची कार्यवाही सुरु आहे. तुर व कापूस पिकाची उत्पादन आकडेवारी विमा कंपनीस देण्याची अंतिम मुदत दिनांक ३१ मार्च, २०१८ अशी असून याबाबत कार्यवाही प्रगतिपथावर आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात आपत्ती व्यवस्थापन कायद्याच्या अंमलबजावणीबाबत

(३५) * ३९३३८ श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, डॉ.सुधीर तांबे : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात दुर्घटना आणि आगी लागण्याचे प्रमाण वाढत असल्याने आपत्ती व्यवस्थापन कार्यान्वित करण्याचे आदेश मा.उच्च न्यायालयाने स्वयंसेवी संघटनेने दाखल केलेल्या जनहित याचिकेच्या सुनावणी दरम्यान दिल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, आपत्ती व्यवस्थापन कायदा लागू होवून १२ वर्षे होऊनही व कायद्यातील तरतूदी शासनाने गांभीर्याने घेत नसल्याचे मा.न्यायालयाने म्हटले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने आपत्ती व्यवस्थापन कायद्याची अंमलबजावणी होण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) होय.

(२) न्यायालयाने असे मत व्यक्त केले आहे.

(३) मा.उच्च न्यायालयाने दिलेल्या निर्देशानुसार विभागाकडून आपत्ती व्यवस्थापन कायद्याच्या अंमलबजावणीसाठी सदर चौकशी करण्यात आलेली आहे.

(१) आपत्ती व्यवस्थापन कायद्याच्या कलम ७८ द्वारे आपत्ती व्यवस्थापन अधिनियम, २००५ चे राज्याचे नियम तयार करून मुंबई शहर व मुंबई उपनगर जिल्ह्यासाठी जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरणाची स्थापना आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांच्या अध्यक्षतेखाली करण्यात आलेली आहे.

(२) विभागाने आपत्ती व्यवस्थापन कायदा, २००५ च्या निर्देशानुसार राज्य आपत्ती व्यवस्थापन आराखडा तयार करून त्यास राज्य आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरणाची मान्यता घेऊन विभागाच्या संकेत स्थळावर प्रदर्शित केला आहे. सदर आराखडा अद्ययावत करण्यात येत आहे.

(३) आपत्ती व्यवस्थापन कायदा, २००५ च्या निर्देशानुसार सर्व जिल्ह्याचे जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापन आराखडे तयार करण्यात आले आहेत. सदर आराखडे अद्ययावत करण्यात येत आहेत.

- (४) आपत्ती व्यवस्थापन कायदा, २००५ च्या निर्देशानुसार राज्य शासनाच्या सर्व संबंधित विभागांना आपत्ती व्यवस्थापन तयार करण्याच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत.
- (५) आपत्ती व्यवस्थापन कायद्याचे अंमलबजावणीसाठी आपत्ती व्यवस्थापन नियमांची रचना करण्यात आली आहे. हे नियम आता सहमतीसाठी विधी व न्याय विभागाकडे पाठविण्यात येत आहेत.
- (६) आपत्ती व्यवस्थापन कायदा २००५ च्या निर्देशानुसार राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधी राज्य आपत्ती सौम्यिकरण निधीची स्थापना राज्यस्तरावर करण्यात आलेली आहे. तसेच जिल्हास्तरावर सर्व जिल्ह्यांमध्ये जिल्हा आपत्ती सौम्यिकरण निधी स्थापन करण्यात आलेले आहेत.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सोलापूर जिल्ह्यात ऊस संशोधन उपकेंद्र सुरु करण्याबाबत

- (३६) * ३९८७६ प्रा.डॉ.तानाजी सावंत : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) सोलापूर जिल्ह्यात ऊस संशोधन उपकेंद्र सुरु करण्याचे प्रस्तावित असून त्यासाठी मौजे भंडारकवठे येथे राहूरी कृषि विद्यापीठस्तरीय समितीने जागेची पहाणी करण्याची बाब माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर उपकेंद्रासाठी आवश्यक २० हेक्टर जागेच्या मागणीचा प्रस्ताव जिल्हाधिकारी, सोलापूर यांनी विभागीय आयुक्त कार्यालयाकडे सादर केला आहे, हे ही खरे आहे,
- (३) असल्यास, सदर ऊस संशोधन उपकेंद्र किती कालावधी पूर्ण होणार आहे,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री.पांडुरंग फुंडकर : (१) होय.
 (२) होय.
 (३) सदर प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.
 (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुळेगांव तांडा (ता.दक्षिण सोलापूर, जि.सोलापूर) गावातील
 अनधिकृतपणे सुरु असलेले पशुवधगृह बंद करण्याबाबत**

- (३७) * ४०१५४ श्री.सुजितसिंह ठाकूर : सन्माननीय पशुसंवर्धन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
 (१) मुळेगांव तांडा (ता.दक्षिण सोलापूर, जि.सोलापूर) या गावातील "मे सोनअंकुर एक्सपोर्ट्स प्रा.लि." हे पशुवधगृह गत १० वर्षांपासून शासनाच्या नियमाचे व कायद्याचे उल्लंघन करून अनधिकृतपणे सुरु असल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, पशुवधगृहाचा भूखंड गट क्र. ६७ या बिनशेती जमिनीची अनुमती आणि वीज जोडणीची अनुमती केवळ फळांच्या शीतगृहासाठी दिलेली असतांना बनावट कागदपत्रांच्या आधारे शासकीय मंजूरी मिळवून सदर भूखंड अन्य उद्देशासाठी वापरून शासनाची फसवणूक केल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
 (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने नागरिकांच्या आरोग्याच्यादृष्टीने धोक्याचे तसेच प्रदूषणकारी असणारे पशुवधगृह बंद करण्याबाबत तसेच, पशुवधगृहास मंजूरी देणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.महादेव जानकर : (१) हे खरे नाही.

सदर कत्तलखाना संबंधित ग्रामपंचायतचे बांधकाम आणि ना-हरकत प्रमाणपत्र, महाराष्ट्र प्रदुषण मंडळाचे ना-हरकत प्रमाणपत्र आणि वाणिज्य मंत्रालय केंद्र शासन (APPEDA) यांची परवानगी घेऊन निर्यातक्षम मांस उत्पादनासाठी सुरु करण्यात आलेला आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बोरीवली ते ठाणे भुयारी मार्ग रस्त्याच्या प्रस्तावास
मान्यता देण्याबाबत**

(३८) * ३९८६२ डॉ.(श्रीमती) नीलम गोन्हे, श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.रविंद्र फाटक : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बोरीवली ते ठाणे या रस्त्याने दीड तासांपेक्षा जास्त असलेले अंतर दहा मिनिटात आणण्यासाठी दोन्ही शहरे संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यानाखालून भुयारी मार्गाने जोडण्याबाबत महाराष्ट्र राज्य मार्ग विकास महामंडळाने माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये तयार केलेल्या प्रस्तावास केंद्र शासनाने मान्यता दिलेली असून सदर प्रस्ताव सद्यःस्थितीत वन विभागाकडे मान्यतेसाठी पाठविण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रस्तावास वन विभागाची मान्यता प्राप्त झाली आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर भुयारी मार्ग विनाविलंब पूर्ण होण्याचेदृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

मंत्रिमंडळाच्या पायाभूत सुविधा समितीच्या दिनांक ३०/११/२०१५ रोजीच्या बैठकीत महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळास ठाणे येथील टिकूजीनीवाडी ते बोरीवली दरम्यान बोगद्याचे बांधकाम करणे हा प्रकल्पासाठी कार्यान्वयीन यंत्रणा म्हणून घोषित करण्यात आले आहे. सदर प्रकल्प हा संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यानातून जात असल्याने सर्वेक्षण करण्यासाठी वन विभागाची परवानगी आवश्यक असल्याने, सर्वेक्षणाची परवानगी मिळविण्यासाठीचा प्रस्ताव दिनांक ०३/०६/२०१६ online पध्दतीने व दिनांक ०८/०६/२०१६ रोजी विहित नमुन्यात आवश्यक त्या कागदपत्रासह वन विभागास सादर करण्यात आला आहे.

(२) सदर प्रकल्पासाठी सर्वेक्षण करण्यासाठी परवानगी देण्याबाबत महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाच्या दिनांक ३१/०१/२०१८ रोजी झालेल्या १३ व्या बैठकीत चर्चा करण्यात आली असून, अद्याप सर्वेक्षणाची परवानगी वन विभागाकडून प्राप्त झालेली नाही.

(३) वन विभागाकडून सर्वेक्षणाची परवानगी प्राप्त झाल्यावर सदर प्रकल्पाचा सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करून पायाभूत सुविधा समितीच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई प्रवेशद्वारावरील टोल वसूली बंद करण्याबाबत

(३९) * ३७८६७ श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.रामहरी रुपनवर, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.सुभाष झांबड, श्री.अमरनाथ राजूरकर, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, श्री.सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, श्री.मोहनराव कदम, आर्कि.अनंत गाडगीळ : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३०९३६ ला दिनांक २४ जुलै, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात सर्वत्र टोलमुक्तीचे शासनाने धोरण असताना मुंबईच्या प्रवेशद्वारावर टोल वसूली सुरु आहे, तसेच राज्यातील अन्य भागातील टोल नाक्यांवर टोल (पथकर) वसूली सुरु असल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुंबईसह राज्यात किती ठिकाणी टोल वसूली करण्यात येत आहे व त्याची कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मुंबईसह राज्यात टोल वसूली बंद करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) व (२) महाराष्ट्र राज्य शासनाचे, सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे ३१ व महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाच्या ४२ पथकर नाक्यांवर पथकर वसूली चालू आहे. दिनांक ०१/०६/२०१५ पासून वरील पथकर नाक्यांपैकी सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या २७ व महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाच्या २६ पथकर नाक्यांवर हलकी वाहने, एस.टी. बसेस व स्कूल बसेसना पथकरातून सूट दिली आहे. त्यानंतर नव्याने पथकर सुरु झालेल्या सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या ४ पथकर नाक्यांवर हलकी वाहने, एस.टी. बसेस व स्कूल बसेसना पथकरातून सूट दिली आहे. महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाच्या १६ पथकर नाक्यांवर हलक्या वाहनांना पथकरातून सूट नाही.

(३) मुंबई प्रवेशद्वार व मुंबई-पुणे द्रुतगती महामार्गावर हलक्या वाहनांना सूट देण्याबाबत आर्थिक सुसाध्यता तपासण्यासाठी अप्पर मुख्य सचिव यांचे अयक्षतेखाली समिती स्थापन केली असून, त्याचा अहवाल प्राप्त झाला असून याबाबतचा निर्णय शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

औरंगाबाद ते अजिंठा राज्यमार्गाचे चौपदरीकरण करण्याबाबत

(४०) * ३८१४६ श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.दत्तात्रय सावंत, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.बाळाराम पाटील : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औरंगाबाद शहरापासून अजिंठा या पर्यटन स्थळाला जोडणाऱ्या राज्यमार्गाचे चौपदरीकरणाबाबत कार्यवाही करण्यात आली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने राज्यमार्ग चौपदरीकरण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) हे खरे नाही.

औरंगाबाद ते अजिंठा रस्ता हा केंद्रीय रस्ते व वाहतुक व महामार्ग मंत्रालयाने दिनांक ३ जानेवारी, २०१७ अन्वये घोषित केलेल्या राष्ट्रीय महामार्ग ७५३ एफ मध्ये समाविष्ट असून या रस्त्याची सुधारणा व पेव्हड शोल्डरसह दुपदरीकरण (१० मी.रूंदी) करण्यासाठी दोन भागामध्ये बांधकाम हाती घेण्यात आलेले आहे. तथापि स्थानिक लोकप्रतिनिधींची चौपदरीकरणाची मागणी विचारात घेऊन सा.बां. विभागाच्या ताब्यात असलेल्या जागेमध्ये चौपदरीकरण करण्यासाठी प्रकल्प अहवाल तयार करण्यात आला असून त्यास मान्यता घेण्याची कार्यवाही प्रगतीत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्य परिवहन महामंडळाच्या बस स्थानकांवर स्वस्त औषध
(जेनेरिक औषध) दुकाने उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(४१) * ३८०४३ श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.विक्रम काळे : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३५२८४ ला दिनांक १९ डिसेंबर, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील सर्वसामान्य जनतेला स्वस्त दराने औषधे उपलब्ध व्हावीत यासाठी ५९७ राज्य परिवहन महामंडळाच्या बस स्थानकांवर स्वस्त औषधांची दुकाने (जेनेरिक औषधे) सुरु करण्याचा निर्णय माहे डिसेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान शासनाने घेतला असून राज्य परिवहन महामंडळाच्या बस स्थानकांवरील औषध दुकानात बाजारातील ब्रँडेड औषधांपेक्षा ४० टक्के कमी दराने विकण्याचा निर्णय देखील राज्य परिवहन महामंडळाने घेतला होता, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी एसटी महामंडळाने काढलेल्या निविदाना प्रतिसाद न मिळण्याची कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने उक्त योजनांची अंमलबजावणी करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिवाकर रावते : (१) राज्य परिवहन महामंडळाच्या बस स्थानकांवर स्वस्त औषधांची दुकाने (जेनेरिक औषधे) सुरु करण्याचा निर्णय घेण्यात आला असून, ब्युरो ऑफ फार्मा पब्लिक सेक्टर अंडरटेकिंग ऑफ इंडिया (बीपीपीआय), राज्य परिवहन महामंडळ व महाराष्ट्र शासनाचे आरोग्य खाते यांच्यामध्ये झालेल्या सामंज्यस्य करारात जेनेरिक औषधे वाजवी दराने विकण्यात येतील, असे नमूद करण्यात आलेले आहे.

(२) व (३) परिवहन महामंडळाद्वारे दिनांक २५/०७/२०१७ रोजी जेनेरिक औषध विक्री केंद्रे राज्य परिवहन बसस्थानकांवर चालू करण्याकरिता निविदा मागविलेली होती. त्या निविदेस प्रतिसाद मिळाला नसल्याने निविदेतील अटी व शर्तीमध्ये बदल करून सदर निविदा दिनांक २०/१२/२०१७ रोजी पुनःश्च प्रसिध्द करण्यात आली, त्यास चार निविदाकारांनी प्रतिसाद दिलेला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्य परिवहन महामंडळातील सफाई कर्मचाऱ्यांना
सेवेत कायम करण्याबाबत**

(४२) * ४०१२८ श्री.आनंद ठाकूर, श्री.हेमंत टकले, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.किरण पावसकर, श्री.ख्वाजा बेग : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाच्या पुणे, नाशिक, औरंगाबाद, अमरावती व नागपूर या विभागातील ३१ आगरांसह बस स्थानकांत सुमारे १८०० सफाई कामगार काम करीत आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्य परिवहन महामंडळाने रुपये ४४७ कोटींचे कंत्राट तीन वर्षांसाठी खाजगी कंपनीला दिले असल्यामुळे महामंडळातील १८०० हून अधिक सफाई कर्मचाऱ्यांच्या उपजिविकेचा प्रश्न निर्माण झालेला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून राज्य परिवहन महामंडळातील सफाई कर्मचाऱ्यांना कायमस्वरूपी महामंडळात सामावून घेण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिवाकर रावते : (१) नाही.

(२) व (३) राज्य परिवहन महामंडळाच्या बसस्थानक व बसेसच्या स्वच्छतेसाठी रुपये ४४७ कोटींचे कंत्राट ३ वर्षांसाठी खाजगी कंपनीला दिलेले आहे व महामंडळाच्या सेवेत कार्यरत असलेल्या सफाई कर्मचाऱ्यांना इतरत्र सामावून घेण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

औरंगाबाद कृषी विभागाच्या कार्यालयात गैरव्यवहार झाल्याबाबत

(४३) * ४०२७४ श्री.परिणय फुके : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३५४१८ ला दिनांक १२ डिसेंबर, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) औरंगाबाद कृषी विभागाच्या कार्यालयात कृषी विभागातील व बँकेतील वरिष्ठ अधिकारी यांच्या संगनमताने आत्मा संस्थेचे प्रकल्प संचालक कृषी अधीक्षक यांच्या बनावट सहया करून रुपये ५.४३ कोटी इतक्या रकमेचा गैरव्यवहार झाल्याचे प्राथमिक चौकशी अहवालावरून स्पष्ट झाले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, तत्कालीन आयुक्त (कृषी) यांनी संबंधित कार्यरत अधिकाऱ्यांना कारणे दाखवा नोटीसा बजावल्या असून खुलासा मागविण्यात आला आहे व त्याबाबत सुरु असलेली अधिक चौकशी पूर्ण झाली आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून गैरव्यवहार करणाऱ्या दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.पांडुरंग फुंडकर : (१) होय. प्रकल्प संचालक (आत्मा), औरंगाबाद व जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी कार्यालय, औरंगाबाद येथे सुमारे रुपये ५.४३ कोटी इतक्या रकमेचा गैरव्यवहार झाल्याचे प्राथमिक चौकशी अहवालावरून स्पष्ट झाले आहे.

(२) आयुक्त (कृषि) यांनी संबंधित जबाबदार १९ अधिकाऱ्यांना दिनांक १८/१२/२०१७ रोजी कारणे दाखवा नोटीसा बजावल्या आहेत. त्यापैकी १४ अधिकाऱ्यांचे खुलासे प्राप्त झाले असून उर्वरीत ५ अधिकाऱ्यांचे खुलासे प्राप्त करून घेण्यात येत आहेत. त्यानंतर जबाबदार अधिकाऱ्यांविरुद्ध महाराष्ट्र नागरी सेवा (शिस्त व अपील) नियम, १९७९ मधील तरतुदीनुसार शिस्तभंगाची कारवाई करण्यात येईल.

(३) प्रथमदर्शी श्री.सुनिल गहेनाजी जाधव, वरिष्ठ लिपीक हे दोषी आढळून आल्यामुळे त्यांना विभागीय कृषि सहसंचालक, औरंगाबाद यांनी दिनांक २९/०७/२०१७ च्या आदेशान्वये निलंबित केले आहे. तसेच त्यांच्याविरुद्ध

उस्मानपुरा पोलीस स्टेशन, औरंगाबाद येथे दिनांक ०८/०८/२०१७ रोजी गुन्हा दाखल करण्यात आला असून सदर गुन्हा पुढील तपासासाठी आर्थिक गुन्हे शाखा, औरंगाबाद शहर यांच्याकडे वर्ग करण्यात आला असून पुढील तपास सुरु आहे.

या अनियमिततेमध्ये बँक व्यवस्थापनाचा सहभाग तपासण्याबाबत प्रकल्प संचालक (आत्मा), औरंगाबाद यांनी प्रबंधक, बँक ऑफ महाराष्ट्र, झोनल कार्यालय, औरंगाबाद यांना कळविले असून त्याबाबत बँकेच्या मुख्य प्रबंधकामार्फत चौकशी करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्य परिवहन महामंडळाच्या कर्मचाऱ्यांसाठी
अत्याधुनिक रुग्णालय उभारण्याबाबत**

(४४) * ३९११८ श्री.चंद्रकांत रघुवंशी, श्री.विक्रम काळे : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३४७०५ ला दिनांक १२ डिसेंबर, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात परिवहन विभाग व राज्य परिवहन महामंडळाच्या संयुक्त विद्यमाने एसटी कर्मचाऱ्यांसाठी १०० खाटांची अत्याधुनिक रुग्णालय तसेच त्यांच्या पाल्यासाठी ऑटोमोबाईल व मेकॅनिकल अभियंता महाविद्यालय उभारण्याचा निर्णय शासनाने घेतला असून सदरील प्रकल्पाची आखणी करण्यासाठी तज्ञ सल्लागार संस्थेची निवड करण्याची बाब विचाराधीन आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकल्प आखणी करण्यासाठी तज्ञ सल्लागार संस्थेची निवड करण्यात आली आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर रुग्णालय व अभियांत्रिकी महाविद्यालय उभारण्यास व प्रत्यक्षात ते कार्यान्वित करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) असल्यास, सदर महाविद्यालय किती कालावधीत कार्यान्वित होणार आहेत,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिवाकर रावते : (१) होय.

(२), (३) व (४) रुग्णालय व अभियांत्रिकी महाविद्यालय हे उपक्रम राबविण्यासाठी येणारा खर्च व त्यापासून मिळणारे उत्पन्न याची व्यवहार्यता पडताळून आवश्यकतेनुसार करावा लागणारा खर्च हा अपघात सहाय्यता निधीमधून उपलब्ध करून देण्याबाबतच्या प्रस्तावास दिनांक १५/११/२०१७ रोजी शासनाने मंजूरी दिली आहे.

सद्यःस्थितीत, सदर प्रकल्प आखणीसाठी तज्ञ सल्लागार संस्थेच्या निवडीबाबतची ई-निविदा प्रक्रिया सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अग्नेसन चौक ते शिवाजी चौक (ता.जि.हिंगोली) येथील रस्त्याच्या
दुभाजकाचे काम पूर्ण करण्याबाबत**

(४५) * ३९२१४ श्री.रामराव वडकुते : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अग्नेसन चौक ते शिवाजी चौक (ता.जि.हिंगोली) या दरम्यान सिमेंट काँक्रीटचे रस्ते तयार करण्यात आले असून सदर रस्त्यावर बांधण्यात आलेले दुभाजक लोखंडी शिगा (गजाळी) अर्धवट स्थितीत असल्याने वारंवार अपघात होऊन जिवितहानी होत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी कार्यकारी अभियंता, औंढा यांच्याकडे माहे नोव्हेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान लेखी तक्रारी केल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने याबाबत संबंधित ठेकेदार तसेच अधिकाऱ्यांवर कारवाई करून रस्त्याच्या दुभाजकाचे काम पूर्ण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे नाही.

(२) होय.

(३) प्रश्नाधीन रस्त्याच्या दुभाजकाचे काम डिसेंबर, २०१७ मध्ये पूर्ण करण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील रस्त्यांची देखभाल, दुरुस्तीकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या
स्थानिक प्रशासनावर कारवाई करण्याबाबत**

(४६) * ३८४५० आर्कि.अनंत गाडगीळ : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील रस्त्यांची देखभाल करून ते सुस्थितीत ठेवणे ही स्थानिक प्रशासनाची जबाबदारी असतांना त्याकडे स्थानिक प्रशासन दुर्लक्ष करीत असल्याने स्थानिक प्रशासनावर शासन कारवाई करू शकते असे मतप्रदर्शन मा.मुंबई उच्च न्यायालयाने दाखल केलेल्या याचिकेवर दिनांक १० जानेवारी, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास व्यक्त केले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने राज्यातील रस्त्यांची देखभाल करून ते सुस्थितीत ठेवण्याकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या स्थानिक प्रशासनावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) राज्यातील रस्ते खड्डेमुक्त ठेवण्याची कायदेशीर जबाबदारी राज्याची आहे, असे मा.उच्च न्यायालयाने दिनांक १९ जानेवारी, २०१८ रोजीच्या आदेशामध्ये नमूद केले आहे.

(२) सा.बां. विभागाने शासन निर्णय क्रमांक-संकीर्ण-२०१७/प्र.क्र.६१/२०१७/रस्ते-६, दिनांक १३/०४/२०१७ अन्वये बृहन्मुंबई महानगरपालिका हद्दीतील पूर्व व पश्चिम द्रुतगती मार्ग पाच वर्षाकरिता देखभाल व दुरुस्तीसाठी मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाकडे हस्तांतरित करण्यात आले आहेत.

ठाणे जिल्ह्यातील पूर्व द्रुतगती मार्ग क्र.५ मार्गावरील आनंद दिघे प्रवेशद्वार सा.क्र. ५६६/००० ते गोल्डन डार्इज जंक्शन सा.क्र. ५६१/२०० ही लांबी सा.बां. विभागाच्या अखत्यारीत असून त्याची डागडुजीची कामे करून रस्ता वाहतुकीस सुरळीत व सुस्थितीत ठेवण्यात आला आहे.

सायन पनवेल द्रुतगती मार्ग क्र.१ हा रस्ता BOT अंतर्गत असून सद्यःस्थितीत रस्त्यावरील देखभाल व दुरुस्ती सा.बां. विभागामार्फत वेळोवेळी करण्यात येते.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**विजयपूर महामार्गावरील (ता.दक्षिण सोलापूर, जि.सोलापूर) टाकळी
भीमा नदीपात्रावरील पुलावर संरक्षक कठडे बसविण्याबाबत**

(४७) * ३८४१७ श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, श्री.मोहनराव कदम, श्री.सुभाष झांबड, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दक्षिण सोलापूर (जि.सोलापूर) तालुक्यातील विजयपूर महामार्गावरील टाकळी भीमा नदीपात्रावरील पुलावरील संरक्षक कठडे तुटलेले असून जुजबी कठडे बसविण्यात आले असल्याने ते धोकादायक बनत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सोलापूर-विजयपूर या महामार्गावर भीमा नदीच्या पात्रावर पुल उभारण्यात आला असून सध्या तात्पुरते लावण्यात आलेले संरक्षक कठडे साध्या पाईपचे असल्याने अपघाताचा धोका वाढत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून भीमा नदीपात्रावरील पुलावर मजबूत संरक्षक कठडे बसविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे नाही.

सोलापूर विजापूर राष्ट्रीय महामार्गावरील टाकळीजवळील भीमा नदीवरील अस्तित्वातील अरुंद पुलाला सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या मानकाप्रमाणे ४० मी.मी. "ब" श्रेणी एम.एस.पाईपच्या तीन रांगा असलेले रेलिंग बसविण्यात आलेले आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरणामार्फत हाती घेण्यात आलेल्या सोलापूर-विजापूर ह्या राष्ट्रीय महामार्गाच्या चौपदरीकरणाच्या प्रकल्पामध्ये भीमा नदीवर दोन नवीन दुपदरी पुल बांधण्याचा समावेश आहे. सदरील प्रकल्पासाठी करारनामा करण्यात आला असून सुमारे चार महिन्यामध्ये प्रत्यक्ष बांधकाम हाती घेण्याचे नियोजन असल्याचे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, सोलापूर यांनी कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे आंबोळगड (ता.राजापूर, जि.रत्नागिरी) येथील सामाईक जमिनीची झालेली खरेदी विक्री रद्द करण्याबाबत

(४८) * ३८९०३ श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.हेमंत टकले, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे आंबोळगड (ता.राजापूर, जि.रत्नागिरी) येथील भूमापन क्र. ६३/२४ या सामाईक जमिनीची विक्री तहसिलदार व तलाठी यांनी गैरप्रकारे केल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राजापूर तालुक्यातील आतापर्यंत किती सामाईक जमिनीची विक्री केली आहे,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सामायिक जमिनीची गैरप्रकारे विक्री करून नावे नोंदणी करण्यास जबाबदार गाव तलाठी व तहसिलदार यांचेवर कारवाई करून तालुक्यातील सामाईक जमिनीची केलेली खरेदी विक्री रद्द करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) मौजे आंबोळगड (ता.राजापूर, जि.रत्नागिरी) येथील भूमापन क्रमांक ६३/२४ ही मिळकत गा.न.नं ७/१२ मध्ये ४ व्यक्तींच्या नावे सामाईकात दाखल होती. त्यापैकी एका व्यक्तीने त्याच्या हिश्याच्या जमिनीची विक्री दिनांक २४/०२/२०१५ च्या नोंदणीकृत खरेदीखताद्वारे केली आहे. सदर विक्री तहसिलदार किंवा तलाठी यांनी गैरप्रकारे केल्याचे निदर्शनास आले नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही

राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाने विविध कामाकरीता केलेल्या खर्चाची श्वेतपत्रिका काढण्याबाबत

(४९) * ३९०७७ प्रा.अनिल सोले, श्री.नागोराव गाणार, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.प्रविण दरेकर, श्रीमती विद्या चव्हाण : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ तोट्यात आहे हे कारण देऊन परिवहन महामंडळाने कामगारांचा वेतनवाढ प्रस्ताव नामंजूर केला, मात्र असे असतांना विविध कामांच्या नावाखाली महामंडळाकडून अवास्तव खर्च करण्यात आल्याने या सर्व खर्चाची श्वेतपत्रिका काढण्याची मागणी राज्य परिवहन वर्कस कॉंग्रेस यांच्याकडून करण्यात आल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्य परिवहन महामंडळाने मराठी भाषा दिन १०० कोटी, गणवेश ७३ कोटी, स्थानक आगार स्वच्छता ४३७ कोटी, वायफाय ५० कोटी आदी योजनांसाठी खर्च केले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्य परिवहन महामंडळात इलेक्ट्रॉनिक मशीन तिकिटांसाठी खाजगी कंपनीला मुदतवाढ देण्यात आल्याने पूर्वी प्रति तिकिटासाठी रुपये २१ पैसे द्यावे लागत होते मात्र मुदतवाढीनंतर रुपये ३३ पैसे महामंडळ देणार असल्यामुळे रुपये २०० कोटींचा अतिरिक्त भार सहन करावा लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिवाकर रावते : (१) नाही.

(२) राज्य परिवहन महामंडळाद्वारे मराठी भाषा गौरव दिन साजरा करण्याकरीता सन २०१६-१७ मध्ये एकूण रुपये १६,९०,३४७/- एवढा खर्च करण्यात आला आहे. तसेच, गणवेश खरेदीसाठी सन २०१७-१८ व २०१८-१९ या दोन आर्थिक वर्षांमध्ये रुपये ६५ कोटी एवढा खर्च केलेला आहे.

राज्य परिवहन महामंडळाची बसस्थानके, कार्यालये व बसेसच्या स्वच्छतेसाठी राज्यस्तरावर ३ वर्षांसाठी रुपये ४४७ कोटीचे काम खाजगी कंपनीस देण्यात आले आहे. तथापि, महामंडळाने वायफाय योजनेसाठी कोणताही खर्च केलेला नसून, उलट सेवापुरवठादार संस्थेने महामंडळास महसूल दिला आहे.

(३) व (४) सन २००८ साली एस.टी. महामंडळात “बांधा, वापरा व हस्तांतरीत करा” या तत्वावर प्रवाशांना तिकीटे देण्यासाठी ईटीआयएम वापराचा व आगाऊ आरक्षण प्रकल्पाची अंमलबजावणी करण्यासाठी मे.ट्रायमॅक्स इन्फ्रास्ट्रक्चर अँड सर्व्हीसेस लि. या सेवापुरवठादाराची नेमणूक २१ पैसे प्रति तिकीट दराने करण्यात आली. सदर प्रकल्पाचा कालावधी डिसेंबर, २०१४ मध्ये संपल्यानंतर प्रकल्पाची गरज विचारात घेऊन सेवापुरवठादार कंपनीस प्रती तिकीट २१ पैसे दराने मुदतवाढ देण्यात आली. दरम्यानच्या काळात नवीन प्रकल्पाची अंमलबजावणी करण्यासाठी निविदा प्रक्रिया राबविण्यात आली व प्रक्रियेअंती मे.ट्रायमॅक्स इन्फ्रास्ट्रक्चर अँड सर्व्हीसेस लि.यांची बांधा, वापरा व हस्तांतरीत करा या तत्वावर अंमलबजावणी करण्यासाठी रुपये ३३.८० पैसे प्रती बीओटी तिकीट दराने नव्याने नियुक्ती करण्यात आली. जुन्या व नवीन प्रकल्पातील कामाची व्याप्ती व वैशिष्ट्ये वेगवेगळी असून त्यांची तुलना करणे संयुक्तिक होणार नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

बीड जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना पीक विमा नुकसान भरपाई देण्याबाबत

(५०) * ३९९७३ श्री.अमरसिंह पंडित : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बीड जिल्ह्यातील पात्र शेतकऱ्यांना पीक विमा नुकसान भरपाई तसेच

दुष्काळी अनुदान वाटप होत नसल्या प्रकरणी मा.सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांच्या दालनात दिनांक २०/१२/२०१७ रोजी झालेल्या बैठकीतील निर्देशाप्रमाणे कार्यवाही करण्याची मागणी लोकप्रतिनिधींनी दिनांक २३/०१/२०१८ रोजी वा त्यासुमारास प्रधान सचिव, सहकार व कृषी यांच्याकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बीड जिल्ह्यातील मौजे उमापूर येथील १५६२ शेतकऱ्यांनी खरीप २०१५ हंगामासाठी ४९ लाख २२ हजार १८५ रुपये पीक विमा हप्ता विहित वेळेत स्टेट बँक ऑफ इंडिया, शाखा उमापूर येथे जमा करूनही पात्र शेतकऱ्यांना पीक विमा नुकसान भरपाई रक्कम मिळालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मौजे मदलमोही, ता.गेवराई येथील ११६ शेतकऱ्यांनी रब्बी हंगामासाठी बीड जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेत पीक विमा हप्ता भरणा करूनही बँकेने ही रक्कम विमा कंपनीकडे वर्ग न केल्याने शेतकऱ्यांना पीक विमा नुकसान भरपाई रक्कम मिळाली नाही, तसेच पिंपळनेर, नाळवंडी, धारूर व केज तालुक्यातील शेतकऱ्यांनी पीक विमा हप्ता भरणा करूनही शेतकऱ्यांना पीक विमा नुकसान भरपाईची रक्कम मिळालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त बैठकीत सन २०१४ च्या दुष्काळी अनुदान व पीक विमा वाटपाबाबत बीड जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेचे चाचणी लेखा परीक्षण करण्याचे निर्देश दिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून शेतकऱ्यांना पीक विमा नुकसान भरपाई देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.पांडुरंग फुंडकर : (१) होय.

(२) उमापूर महसूल मंडळ तालुका गेवराई येथील कापूस पिकासाठी रक्कम रुपये ४९.२२ लाख विमा हप्ता भरून विमा संरक्षण घेतलेल्या १५६२ शेतकऱ्यांचे महसूल मंडळ उमापूर असे असतांना स्टेट बँक ऑफ इंडिया शाखा उमापूर या बँकेमार्फत चुकीने महसूल मंडळाचे नाव बीड असे नमुद झाल्यामुळे उमापूर महसूल मंडळातील सदर शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देय झाली नाही.

(३) हे खरे आहे.

जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक, बीड, शाखा मादळमोही यांनी रब्बी हंगाम २०१५-१६ मध्ये ११६ शेतकऱ्यांचे विमा प्रस्ताव विमा कंपनीकडे सादर न केल्याने, तसेच, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक शाखा वडवणी यांनी नाळवंडी, पिंपळनेर व धारूर या महसूल मंडळातील विमा धारक शेतकऱ्यांचे महसूल मंडळ चुकीने वडवणी असे दर्शविल्यामुळे या दोन्ही शाखांमार्फत योजनेत भाग घेतलेले संबंधित शेतकरी नुकसान भरपाईपासून वंचित राहिलेले आहेत.

(४) होय, हे खरे आहे.

(५) बीड जिल्ह्यातील स्टेट बँक ऑफ इंडिया शाखा उमापूर, तसेच, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक, शाखा मादळमोही व वडवणी यांचे स्तरावर झालेल्या चुकीमुळे शेतकरी नुकसान भरपाईपासून वंचित राहिलेले आहेत. योजनेच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार या शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई अदा करण्याची जबाबदारी बँकेची आहे. त्याअनुषंगाने, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक, बीड व स्टेट बँक ऑफ इंडिया, शाखा उमापूर, यांना दिनांक ३०/०१/२०१८ रोजीच्या पत्रान्वये शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई अदायगी त्वरीत करण्याबाबत निर्देश देण्यात आलेले आहेत.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबई सेंट्रल ते बोरीवली नवीन रेल्वे मार्गिकेमुळे
बाधित होणाऱ्या प्रकल्पग्रस्तांचे पुनर्वसन करण्याबाबत**

- (५१) * ३९०१० श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे :
सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) मुंबईत लांब पल्याच्या रेल्वेगाड्यांमुळे उपनगरीय रेल्वेगाड्यांचे वेळापत्रक कोलमडू नये म्हणून मुंबई सेंट्रल ते बोरीवली दरम्यान टाकण्यात येत असलेल्या पाचव्या-सहाव्या मार्गिका विरारपर्यंत नेण्याचा पश्चिम रेल्वेचा विचार असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने रेल्वेच्या या कामामुळे रेल्वेलगतची घरे बाधित होऊन तेथील रहिवाशांचे पुनर्वसन होणार असल्यामुळे रेल्वे प्रशासनाशी समन्वय करून प्रकल्पबाधितांचे आहे त्याच ठिकाणी पुनर्वसन करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१), (२) व (३) मुंबई रेल्वे विकास कॉर्पोरेशन लि. यांच्यामार्फत राबविण्याचे प्रस्तावित असलेल्या एमयुटीपी-३अ प्रकल्पांतर्गत बोरीवली ते विरार पाचवी सहावी मार्गिका टाकणे या कामाचा समावेश आहे. सदर प्रकल्पासाठी संबंधित स्थानिक स्वराज्य संस्था/प्राधिकरणे यांच्या सहभागाने प्रकल्पात आर्थिक सहभाग व प्रकल्पास इतर सहाय्य देण्याबाबतचा प्रस्ताव तपासण्यात येत आहे.

**मौजे तारापूर (जि.पालघर) येथील पुरातत्व विभागाची जागा खाजगी
व्यक्तीचा नावे दाखल झाल्याबाबत**

(५२) * ४०२२३ श्री.रविंद्र फाटक : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे तारापूर (जि.पालघर) येथील तारापूर किल्याची भूमापन क्रमांक ११५/१अ व १५५/२/२ ही पुरातत्व विभागाची जागा खाजगी व्यक्तीचा नावे झाल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तारापूर किल्याचा ७/१२ खाजगी व्यक्तीच्या नावे झाल्याने स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक २२ जानेवारी, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास जिल्हाधिकारी, पालघर यांना निवेदन दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून किल्ला शासनाच्या ताब्यात घेण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबनाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१), (२), (३) व (४) मौजे तारापूर (जि.पालघर) येथील स.नं.११५/अ/१ (क्षेत्र ५-३२.२ ए.गुंठे) ही जमीन खाजगी व स.नं ११५/अ/२ (क्षेत्र १-९.३ ए.गुंठे) ही जमीन "सरकारी किल्ला" या नावे दाखल असल्याचे सन १९३२-३३ पासूनचा गाव अभिलेख पाहता दिसून येते. मौजे तारापूर गावचे गा.न.नं ७/१२ अभिलेख तपासणी केले असता स.नं.१५५/२/२ आढळून येत नाही. स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मौजे तारापूर येथील सरकारी किल्यात बेकायदेशीरपणे सुरु करण्यात आलेले रिसॉर्ट बंद करून किल्याचे संरक्षण करणेबाबतची विनंती दिनांक २२/०१/२०१८ च्या पत्रान्वये जिल्हाधिकारी, पालघर यांना केली आहे. त्यानुषंगाने सदर जागेवरील अनधिकृत बांधकामाबाबत तहसिलदार, पालघर यांनी दिनांक ०५/०२/२०१८ अन्वये संबंधित बांधकामधारकास नोटीस बजावली असून आवश्यक त्या पुराव्यासह खुलासा करणे कामी कळविण्यात आले आहे. तथापि, किल्ला व किल्याची वाडी (खाजगी जागा) त्याचे हिस्से वेगवेगळे असल्याने व या जमिनी एकमेकांना लागून असल्याने तसेच दोन्ही जागेचे स.नं. एकच असल्यामुळे हद्दी निश्चित करणेकामी तहसिलदार, पालघर यांनी दिनांक ०३/०२/२०१८ च्या पत्रान्वये उप अधीक्षक, भूमी अभिलेख, पालघर यांना मोजणी करणेबाबत कळविले असून मोजणीअंती पुढील कार्यवाही करणेचे संकल्पित आहे.

**मौजे विरार (ता.वसई, जि.पालघर) येथील जमीन संपादित केलेल्या
भूधारकांना मोबदला देण्याबाबत**

(५३) * ३८४७३ श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३६९१९ ला दिनांक १९ डिसेंबर, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महसूल विभागाच्या दिनांक १२ मे, २०१५ रोजीच्या शासन निर्णयातील तरतूदी व भूसंपादन कायदा २०१३ मधील तरतूदी यानुसार प्रस्तावित समृद्धी महामार्गासाठी राज्यातील अनेक जिल्ह्यातील जमिनी खाजगी वाटाघाटीद्वारे थेट खरेदी पध्दतीने शासन विकत घेत आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मौजे विरार (ता.वसई, जि.पालघर) येथील भू-मापन क्र. २९ अ मधील जमिनी भूसंपादनाची कार्यवाही न करता सन १९७९ मध्ये शासनाने ताब्यात घेतली असून सदर जमिनीवर सन १९८० मध्ये बांधण्यात आलेला रस्ता राज्य महामार्गात समाविष्ट करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, संबंधित जमीनधारक अपंग व ज्येष्ठ नागरिक असून ते अत्यंत हलाखीचे जीवन जगत असताना व जमिनीचा मोबदला मिळण्यासाठी गेले अनेक वर्षे त्यांनी शासकिय कार्यालयात पाठपुरावा करूनही त्यांना जमिनीचा मोबदला न मिळाल्याने त्यांच्या जमिनीची किंमत खाजगी वाटाघाटीद्वारे थेट पध्दतीने निश्चित करून त्यांना त्यांच्या जमिनीची किंमत अग्रक्रमाने देण्याबाबत शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) होय हे खरे आहे.

(२) होय.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

प्रश्नांकीत रस्ता डिस्ट्रिक्ट लोकल बोर्डमार्फत बांधण्यात आला आहे. हा रस्ता सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडे हस्तांतरीत करण्यात आला आहे. प्रश्नात नमूद जमिनीवर सन १९८० पासून रस्ता अस्तित्वात आहे. जमिनीच्या भूसंपादनाबाबत किंमत अदा करण्याबाबत सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडे कोणतेही निवेदन प्राप्त नाही.

मौजे पवारवाडी (ता.लांजा, जि.रत्नागिरी) येथील

पुलाची दुरुस्ती करण्याबाबत

(५४) * ३८७४९ श्री.प्रविण दरेकर, श्री.नागोराव गाणार, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.गिरीशचंद्र व्यास : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मौजे पवारवाडी (ता.लांजा, जि.रत्नागिरी) येथील पुलाचा एक खांब दिनांक ३१ डिसेंबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास कोसळला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून पुलाची दुरुस्ती करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) होय, खरे आहे

प्रश्नांकित पूल मौजे भांबेड-पवारवाडी रा.मा.१७५ वर कि.मी. १८/४७० मध्ये आहे. दिनांक २४/१२/२०१७ रोजी पूलाच्या स्तंभाचा काही भाग क्षतिग्रस्त झाला आहे.

(२) पुलाची पुनर्बांधणी करणे आवश्यक आहे. पुलाच्या पुनर्बांधणीच्या कामाच्या निविदा बोलावण्यात आल्या असून निविदा निश्चिती करून काम हाती घेण्याचे नियोजन आहे.

सद्यःस्थितीत नदीच्या पात्रातून पर्यायी रस्ता तयार करून या रस्त्यावरून वाहतूक वळविण्यात आली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुक्रमाबाद (जि.नांदेड) परिसरातील पुलांची दुरवस्था झाल्याबाबत

(५५) * ३८५२४ श्री.अमरनाथ राजूरकर : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुक्रमाबाद (जि.नांदेड) परिसरातील परतपूर, सावळी, लखमापूर मारजवाडी येथील पुलांना भगदाडे पडली असून संरक्षक कठडेही पडलेले असल्याने पुलांची दुरवस्था झाल्याचे दिनांक ५ जानेवारी, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पुलांच्या दुरवस्थेमुळे येथे अपघातांची शक्यता निर्माण झाली असून याकडे शासनाचे दुर्लक्ष होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदर पुलांची दुरुस्ती करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) अंशतः खरे आहे. पुलाचा काही भाग क्षतिग्रस्त झाला आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) परतपूर व मारजवाडी येथील पूल रा.म. ६३ वर आहे. त्यामुळे केंद्र शासनामार्फत पुलाची दुरुस्ती व पुनर्बांधणी प्रस्तावित आहे. सावळी येथील पुल मंजूरी व निधीच्या उपलब्धतेनुसार हाती घेण्याचे नियोजन आहे. लखमापूर येथील पुलाची दुरुस्ती करण्यात आली असून सद्यःस्थितीत वाहतुक सुरळीत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सातारा जिल्ह्यातील रस्त्यांच्या दुरुस्तीसाठी

निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत

(५६) * ३८३९८ श्री.आनंदराव पाटील, श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.सतेज ऊर्फ बंटी पाटील : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात विशेषतः सातारा जिल्ह्यात रस्त्याची दुरुवस्था झालेली असून याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी संबंधित विभागाकडे रस्ते दुरुस्तीची मागणी केल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, वित्त विभागाद्वारे संबंधित विभागास रस्ते दुरुस्तीकरीता आवश्यक प्रमाणात निधी उपलब्ध करून दिला जात नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून आवश्यक असलेल्या निधीची वित्त विभागाकडून पूर्तता करण्याकरीता कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) होय.

(२), (३) व (४) अशंतः खरे आहे.

सन २०१७-१८ या आर्थिक वर्षासाठी रस्ते परिरक्षण व दुरुस्तीसाठी रुपये ४३२६.४३ कोटी निधीची मागणी केली होती. तथापि, रुपये १६८९.७८ कोटी निधी प्राप्त झाला. असून दिनांक ३०/०६/२०१७ रोजीच्या शासन आदेशानुसार ७०% व दिनांक ०६/०२/२०१८ च्या शासन आदेशानुसार ९०% निधी वितरीत करण्यात आला आहे.

औरंगाबाद शहरातील मध्यवर्ती बसस्थानकाची दुरुवस्था झाल्याबाबत

(५७) * ३८५७० श्री.सुभाष झांबड : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३५०११ ला दिनांक १२ डिसेंबर, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औरंगाबाद शहरातील मध्यवर्ती बसस्थानकाची दुरुवस्था झाल्याने प्रवाशांना त्रास सहन करावा लागत आहे, याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींकडून बसस्थानकाची दुरुस्ती करण्याकरीता वारंवार मागणी करण्यात येवूनही कोणतीच कार्यवाही करण्यात आली नसल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिवाकर रावते : (१) व (२) सदर बसस्थानकाच्या जागी बसपोर्ट बांधणे प्रस्तावित असून, त्यासाठी तीन वेळा निविदा मागविण्यात आल्या, परंतु त्यास प्रतिसाद मिळाला नाही.

त्यामुळे सद्यःस्थितीत बसस्थानकाच्या किरकोळ कामांची दुरुस्ती मागणीप्रमाणे करून घेण्यात येत आहे.

- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे शहरातील प्रादेशिक परिवहन कार्यालय दलाल मुक्त करण्याबाबत

(५८) * ३८७८७ श्री.अनिल भोसले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३५२६१ ला दिनांक १९ डिसेंबर, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पुणे शहरातील प्रादेशिक परिवहन कार्यालयात दलालांचा मुक्त वावर चालू असून नागरीकांच्या होणाऱ्या लुटीकडे परिवहन कार्यालयातील अधिकारी दुर्लक्ष करित असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार पुणे शहरातील प्रादेशिक परिवहन कार्यालय दलालमुक्त करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिवाकर रावते : (१) हे खरे नाही.

(२) प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, पुणे येथे नागरिकांना उपलब्ध करून द्यावयाच्या सेवा मध्यस्थांशिवाय पूर्ण होण्याकरिता खालीलप्रमाणे उपाययोजना करण्यात आलेली आहे.

(१) प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, पुणे येथे अनुज्ञप्ती विषयक कामकाजासाठी 'सारथी ४.०' व वाहन विषयक कामकाजासाठी 'वाहन ४.०' ही ऑनलाईन प्रणाली सुरु करण्यात आली आहे.

सादर प्रणालीद्वारे अर्जदार स्वतः त्यांच्या सोयीनुसार ऑनलाईन पध्दतीने अर्ज सादर तसेच ऑनलाईन शुल्क भरणा करू शकतात. अर्जदाराकडे इंटरनेट सुविधा उपलब्ध नसल्यास सादर प्रक्रिया 'नागरी सुविधा केंद्रामार्फत' पूर्ण करू शकतात. अनुज्ञप्ती अथवा वाहनांच्या कामकाजासाठी अर्जदारांना कार्यालयात येण्याची अथवा मध्यस्थांची मदत घेण्याची आवश्यकता राहिली नाही, तसेच ऑनलाईन अर्ज व शुल्क भरल्यानंतर त्यांचे अर्ज कार्यालयात जमा केले जातात.

(२) कार्यालयात अर्ज सादर केल्यानंतर त्यांचे काम कोणत्या टप्प्यावर आहे. याबाबतची माहिती प्रणालीद्वारे त्यांच्या नोंदणीकृत मोबाईल क्रमांकावर लघुसंदेश (एसएमएस) पाठविण्यात येतो. तयार झालेले नोंदणी प्रमाणपत्र/लायसन्स पोस्टामार्फत अर्जदाराच्या नोंदणीकृत पत्त्यावर पाठविण्यात येते. त्यामुळे सादरची कागदपत्रे प्राप्त करून घेण्यासाठी अर्जदारास कार्यालयात येण्याची आवश्यकता आहे.

(३) याशिवाय ऑटोरिक्षा परवान्याचे अर्ज, इरादापत्र देणे, योग्यता प्रमाणपत्र शुल्क भरणे व अपॉइंटमेंट घेणे, वाहनांचा कर भरणे यासेवा देखील ऑनलाईन उपलब्ध असल्यामुळे त्यासाठी कार्यालयात न येता ऑनलाईन सेवेचा नागरिक लाभ घेत आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अकोला, वाशिम व बुलढाणा जिल्हयातील महामंडळाच्या
बसेसची दुरवस्था झाल्याबाबत**

(५९) * ३८१८८ श्री.गोपिकिशन बाजोरीया : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला, वाशिम व बुलढाणा जिल्हयातील राज्य परिवहन महामंडळाच्या बसेसची अनेक वर्षांपासून नियमित देखभाल व दुरुस्ती होत नसल्याने बसेसची दुरवस्था झाल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जिल्हयातील बसेसची दुरवस्था झालेली असल्याने महामार्गावर तांत्रिक बिघाड होऊन अपघात होत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने राज्य परिवहन महामंडळाच्या बसेसची दुरुस्ती व देखभाल करणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिवाकर रावते : (१) व (२) नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सोलापूर जिल्हयातील सेतू केंद्र कार्यालयात
दलालामार्फत होणारा गैरव्यवहार रोखण्याबाबत**

(६०) * ३९८८७ प्रा.डॉ.तानाजी सावंत : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सोलापूर जिल्हयातील नागरीकांना ७/१२ उतारा सहजपणे मिळण्याकरीता जिल्हाधिकारी कार्यालयातील सेतू परिसरात एटीएम प्रमाणे वेडींग मशीन बसविण्यात आली होते परंतु त्याकडे नागरीकांनी दुर्लक्ष केल्यामुळे पुन्हा सेतू केंद्रासाठी निविदा मागविण्यात येऊन दिनांक ११ जानेवारी, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास सेतू केंद्र पुन्हा खाजगी ठेकेदारांना देण्यात येणार असल्याची बाब माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर सेतू केंद्रामध्ये मोठ्या प्रमाणात दलाल कार्यरत असून त्यांच्यामार्फत गैरव्यवहार होत असल्यामुळे तत्कालीन जिल्हाधिकारी, सोलापूर यांनी सदर सेतू केंद्र बंद केली होती, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने नव्याने सुरु करण्यात येणारे सेतू केंद्रे खाजगी ठेकेदारांना देण्यात येणार असल्यामुळे त्याठिकाणी दलालमार्फत होणारा गैरव्यवहार रोखण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) अशी बाब निदर्शनास आली नाही.

सोलापूर जिल्ह्यात सेतू परिसरात गा.न.नं. ७/१२ उतारा मिळणेकरिता वेडिंग मशीन बसविणेत आलेली आहे. सदर मशीनमधून फक्त उत्तर सोलापूर तालुक्यातील ५४ गावांतील गा.न.नं. ७/१२ उताऱ्यांचे वितरण केले जाते. शासनाच्या धोरणानुसार सप्टेंबर, २०१७ पासून ऑनलाईन प्रणालीमधून दाखले दिले जात असून, डाटा एंट्री ऑपरेटर यांची मुदत संपुष्टात येत असल्याने जिल्हा सेतू समितीकडून निविदा प्रक्रिया राबविणेत येत आहे.

(२) सोलापूर जिल्ह्यातील मुख्यालयातील सेतू सुविधा केंद्र दक्षिण व उत्तर सोलापूर करिता पेस सिस्टीम, बीड यांची दिनांक १०/१२/२०१० ते दिनांक ९/१२/२०१५ या कालावधीसाठी पात्र निविदाधारक म्हणून निवड करण्यात आली होती. परंतु संबंधित निविदाधारक यांच्याकडून दस्तऐवज व महत्वाच्या कागदपत्राची निगा न राखणे, कामकाजातील त्रुटी, नियमावलीतील अटी व शर्तीचा भंग इत्यादी कारणामुळे तत्कालीन जिल्हाधिकारी यांनी दिनांक २४/०९/२०१३ रोजीच्या आदेशान्वये पेस सिस्टीम, बीड यांचा ठेका रद्द करून त्यांना काळ्या यादीत (Black) टाकण्याची कार्यवाही केली होती.

(३) सोलापूर जिल्ह्यातील सर्व सेतू सुविधा केंद्रे नव्याने ई-निविदा प्रक्रियेद्वारे पात्र होणाऱ्या खाजगी ठेकेदारांमार्फत चालविण्यात येणार असून त्याठिकाणी कोणतेही गैरव्यवहार होणार नाही, याची दक्षता जिल्हा प्रशासनाकडून घेण्याचे तथा गैरव्यवहार करण्यात येणाऱ्या ठेकेदार यांच्यावर करारातील अटी व शर्तीनुसार वेळोवेळी उचित कार्यवाही करण्याचे संकल्पित आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात ओखी वादळामुळे नुकसानग्रस्त शेतकरी व
मच्छीमार यांना मदत देण्याबाबत**

(६१) * ३७८७२ श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.सुभाष झांबड, श्री.अमरनाथ राजूरकर, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, श्री.सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, श्री.मोहनराव कदम, आर्कि.अनंत गाडगीळ : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात माहे डिसेंबर, २०१७ च्या पहिल्या आठवड्यात आलेल्या ओखी वादळामुळे कोकण किनारपट्टी आणि पश्चिम, उत्तर महाराष्ट्रासह अनेक जिल्ह्यात शेतकऱ्यांच्या पिकांचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाले, तसेच किनारपट्टीवरील मच्छीमारांचेही मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, रत्नागिरी जिल्ह्यात ओखी वादळामुळे समुद्र किनाऱ्यावरील ७५ मच्छीमारांचे रुपये ७१ लाख ७४ हजारांचे नुकसान झाले असून या नुकसानीचा प्रस्ताव शासनाच्या प्रादेशिक मत्स्य उपायुक्तांकडे पाठविण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने ओखी वादळामुळे नुकसानीचे पंचनामे करून त्यांना मदत देण्याबाबत तसेच, बाधित शेतकरी व मच्छीमारांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) होय.

(२) ओखी चक्रीवादळामुळे रत्नागिरी जिल्ह्यातील ७५ मच्छीमारांचे अंदाजे रुपये ७१,९४,४७०/- एवढे नुकसान झाले असल्याचे निदर्शनास आले असून सदर नुकसान भरपाईचा प्रस्ताव संयुक्त पंचनाम्यासह प्रादेशिक उपआयुक्त, मत्स्यव्यवसाय, कोकण विभाग यांच्याकडे पाठविण्यात आला आहे.

(३) शासनपत्र दिनांक ७ डिसेंबर, २०१७ अन्वये राज्यात दिनांक ४ ते ६ डिसेंबर, २०१७ या कालावधीत ओखी चक्रीवादळामुळे व त्यामुळे आलेल्या अवेळी पावसामुळे झालेल्या नुकसानीबाबत संयुक्त पंचनामे करून शासनास सादर करण्याच्या सूचना क्षेत्रिय अधिकाऱ्यांना देण्यात आल्या आहेत. सदर संयुक्त पंचनामेनुसार आपदग्रस्तांना नियमानुसार मदत देण्याबाबतची कार्यवाही करण्याचे विचाराधीन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील महामार्ग खड्डे मुक्त करण्याबाबत

(६२) * ३८११२ श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.आनंदराव पाटील, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, डॉ.सुधीर तांबे, आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.सुभाष झांबड, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, श्री.मोहनराव कदम : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील मार्गावरील खड्डे दिनांक १५ नोव्हेंबर, २०१७ पूर्वी वा त्यानंतरच्या १५ दिवसांत प्रमुख रस्ते व जिल्हा रस्ते खड्डेमुक्त करण्याची घोषणा मा.सार्वजनिक बांधकाम मंत्री यांनी केली असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर कामाकरिता शासनास किती निधीची आवश्यकता आहे व त्यासाठी निधी कोणत्या माध्यमातून उभारण्यात येणार आहे तसेच उक्त रस्ते दुरुस्तीचे काम कोणत्या यंत्रणेमार्फत करण्यात येणार आहे,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून राज्यातील रस्त्यांची दुरुस्ती करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) अशी बाब नाही.

सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या अखत्यारीतील महत्वाच्या रस्त्यांवरील खड्डे दिनांक १५/१२/२०१७ पर्यंत भरण्याची कार्यवाही करण्याचे नियोजन करण्यात आले होते. सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या अखत्यारीतील प्र.रा.मा. तसेच रा.मा. दर्जाच्या रस्त्यावरील खड्डे भरण्याची कामे १००% व प्रजिमा दर्जाच्या रस्त्यावरील खड्डे भरण्याची कामे ९८% पूर्ण झाली आहेत. प्रजिमा वरील उर्वरित खड्डे भरण्याची कामे निधी निकष व प्राधान्यक्रमानुसार हाती घेऊन पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(२), (३) व (४) सा.बां. विभागास दरवर्षी प्राप्त होणाऱ्या रस्ते दुरुस्ती व देखभाल योजने अंतर्गतच्या निधी मधूनच प्रश्नांकित कामे करण्यात येणार आहेत. यासाठी कोणताही विशेष निधी उपलब्ध होणे अपेक्षित नाही. तसेच अन्य कोणत्याही माध्यमातून निधी उभारण्याचा प्रस्ताव नाही.

**पुणे जिल्ह्यातील सुरक्षा मुदत संपलेल्या
पुलांची पुनर्बांधणी करण्याबाबत**

(६३) * ३८४५६ आर्कि.अनंत गाडगीळ : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बारामती, इंदापूर, पुरंदर (जि.पुणे) व फलटण, माळशिरस या भागातील नीरा डावा आणि नीरा उजवा कालव्यासह नीरा नदीवरील सर्व पुले ब्रिटीशकालीन असून सर्व पुलांची सुरक्षा मुदत संपलेली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदर सुरक्षा मुदत संपलेल्या पुलांची पुनर्बांधणी करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) व (३) पुणे व सातारा जिल्ह्यात निरा डावा व उजव्या कालव्यावर सा.बां.वि. च्या अखत्यारितील रस्त्यावर २३ पुल आहेत. यापैकी २ पुल क्षतिग्रस्त झाले असून उर्वरित २१ पुल सुस्थितीत आहेत.

क्षतिग्रस्त पुलांचे लगत नवीन पुलांची बांधकामे पुर्ण करण्यात आली आहेत. सद्यःस्थितीत सर्व २३ पुल वाहतुकीस सुरक्षित असून वाहतुक सुरळीत चालू आहे.

रत्नागिरी जिल्ह्यात अवैधरित्या मासेमारी करणान्यांवर कारवाई करण्याबाबत

(६४) * ४००७८ श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.प्रसाद लाड : सन्माननीय मत्स्यविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रत्नागिरीतील समुद्रात शासनाच्या मनाई आदेशाला न जुमानता परराज्यातील मच्छीमार नौका राज्याच्या जलधी क्षेत्रात जाळ्याने पर्ससीन व एलइडी लाईट लावून करोडो रुपयांच्या मुल्यांची राजरोस मच्छीमारी करत असून त्याकडे मत्स्य विभागाकडून जाणून बुजून दुर्लक्ष केले जाते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, हर्णे (जि.रत्नागिरी) येथे मासेमारी करण्यास शासनाची बंदी असलेल्या आदेशाची अंमलबजावणी न करता अवैधरित्या मासेमारी करणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत दिनांक १० जानेवारी, २०१८ रोजी हर्णे येथील मच्छीमारांनी सहाय्यक मत्स्य आयुक्तांना भेटून आणि जिल्हाधिकारी, रत्नागिरी यांना निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.महादेव जानकर : (१) रत्नागिरी जिल्ह्याच्या सागरी जलधी क्षेत्रात परराज्यातील मच्छिमार नौका राज्याच्या जलधीक्षेत्रात पर्ससीन जाळ्याने वा एलइडी लाईट लावून मच्छिमारी करीत असल्याबाबत आढळून येत नाही.

(२) हे खरे आहे.

(३) एलइडी लाईट लावलेल्या २९ नौकांना एलइडी लाईट काढून टाकण्याबाबत नोटीस देण्यात आलेली असून त्यापैकी १० नौकांचा डिझेल कोटा स्थगित करण्यात आलेला आहे. तर उर्वरीत १९ नौकांबाबत कारणे दाखवा नोटीसा दिल्या असून त्यानुसार प्राप्त होणाऱ्या खुलाशांच्या / उत्तरांच्या अनुषंगाने पुढील कारवाई प्रस्तावित करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गेवराई (जि.बीड) नगरपालिका क्षेत्रातील शासकीय जमिनीवरील
अतिक्रमण निष्काशित करण्याबाबत**

(६५) * ४०१८१ श्री.अमरसिंह पंडित : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मा.उच्च न्यायालय, खंडपीठ औरंगाबाद यांनी दिनांक १ मार्च, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास गेवराई (जि.बीड) नगरपालिका क्षेत्रातील सर्व्हे नं. ६० मधील शासकीय जमिनीवरील अतिक्रमण काढण्याचे आदेश दिले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मा.न्यायालयाच्या निर्देशाप्रमाणे सर्व्हे नं. ६० ची मोजणी भूमि अभिलेख कार्यालयाने चुकीच्या पद्धतीने केल्याची तक्रार तक्रारदाराने दिनांक ८ जानेवारी, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास जिल्हा भूमि अभिलेख कार्यालयाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त सर्व्हे नं. ६० मधील हद्द कायम मोजणी करताना मा.न्यायालयाची दिशाभूल केली असल्याचे पत्र तहसिलदार, गेवराई यांनी उपअधिक्षक भूमि अभिलेख, गेवराई यांना दिनांक २० नोव्हेंबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, मा.उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार अतिक्रमण धारकांना आठ दिवसात नोटीस बजावणेबाबत तहसिलदार, गेवराई यांनी मुख्याधिकारी, गेवराई नगरपालिका यांना दिनांक ७ डिसेंबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास लेखी पत्राद्वारे कळविले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून चुकीची मोजणी करणे, हद्द कायम न करणे, तहसिलदार यांनी निर्देश देवूनही नगरपालिकेने नोटीस न दिल्याने याप्रकरणातील दोषीविरुद्ध कारवाई करण्यासंदर्भात मा.उच्च न्यायालयात आपले म्हणणे दाखल केल्यानुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) होय, हे खरे आहे.

(५) मुख्याधिकारी नगर परिषद, गेवराई यांचा नोटीसा तामील न करणे बाबत खुलासा मागविण्यात आला आहे. तसेच, सर्व अतिक्रमण धारकांना महसूल यंत्रणेमार्फत नोटीसा तामील करण्यात आल्या आहेत.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पेण (जि.रायगड) येथील बाळगंगा धरणग्रस्तांचे
पुनर्वसन करण्याबाबत**

(६६) * ३९१५४ श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पेण (जि.रायगड) येथील पुनर्वसन व जमिनीला योग्य भाव मिळावा यासह इतर मागण्यासाठी बाळगंगा धरणग्रस्तांनी मुंबई-गोवा राष्ट्रीय महामार्गावर पेणजवळ रास्ता-रोको केल्याचे माहे डिसेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून बाळगंगा धरणग्रस्तांचे मागण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१) होय.

(२) प्रकल्पग्रस्तांच्या भूसंपादन व पुनर्वसनाबाबत जिल्हाधिकारी रायगड यांनी प्रकल्पग्रस्तांच्या मागणी संदर्भात संबंधित यंत्रणाना अंमलबजावणी करण्याबाबत सूचना दिल्या आहेत. उपजिल्हाधिकारी (पुनर्वसन), उपविभागीय अधिकारी पेण, तहसिलदार पेण यांनी धरणग्रस्तांसमवेत आंदोलनाच्या ठिकाणी जाऊन त्यांच्या मागण्यासंदर्भात चर्चा करून त्यांच्या मागण्यांचे निरसन केले. प्रकल्पग्रस्तांच्या घरांचे / बांधकामाचे फेरमुल्यांकनाचे काम पूर्ण झाले आहे. प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनासाठी गागोदे खुर्द, निधवली, आंबेघर, वाशिवली व वरसई या ५ गावांतील भूसंपादन करण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

रत्नागिरी नवीन बसस्थानकाचे बांधकाम पूर्ण करण्याबाबत

(६७) * ४००५१ श्री.प्रविण दरेकर : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रत्नागिरीत नवीन बसस्थानकाची उभारणी बीओटी ऐवजी स्वनिधीतून करण्याचा निर्णय राज्य परिवहन महामंडळाने घेतल्यानंतरही बांधकामाचे सुरुवात झाले नसल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बसस्थानकाच्या बांधकामाकरीता गत दोन महिन्यात दोन वेळा नगरपरिषदेकडे ना-हरकत प्रमाणपत्रासाठी प्रस्ताव सादर करूनही त्यास मंजूरी मिळालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिवाकर रावते : (१) होय.

(२) व (३) राज्य परिवहन महामहामंडळाद्वारे बांधकाम परवानगीकरीता नगरपरिषद, रत्नागिरी यांचेकडे दिनांक ०३/०५/२०१७ रोजी विहित नमुन्यामध्ये अर्ज सादर करण्यात आला आहे. सद्यःस्थितीत राज्य परिवहन महामंडळाद्वारे छाननी फी व डीपॉझिट याबाबतचे शुल्क नगरपरिषदेकडे भरण्यात आले असून, अद्यापपर्यंत नगरपरिषदेद्वारे बांधकाम परवानगी देण्यात आलेली नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कंधार (जि.नांदेड) येथील लालकंधारी गोसंवर्धन केंद्रात पशुधन विकास अधिकारी व पर्यवेक्षकाची रिक्त पदे भरण्याबाबत

(६८) * ३८५२७ श्री.अमरनाथ राजूरकर : सन्माननीय पशुसंवर्धन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कंधार (जि.नांदेड) येथील लालकंधारी गोसंवर्धन केंद्रात पशुधन विकास अधिकारी व पर्यवेक्षकाची ८ पदे रिक्त असल्याचे दिनांक १८ डिसेंबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याशिवाय या पंचायत समितीच्या केंद्रात रिक्त पदांसोबतच अस्वच्छता, स्वच्छतागृहाची जीर्ण इमारत यामुळे येथील कर्मचाऱ्यांची व पशुधनाची गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर रिक्त पदे भरण्याबाबत तसेच या केंद्राकरीता स्वतंत्र इमारतीची निर्मिती करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.महादेव जानकर : (१) व (२) हे खरे नाही,

नांदेड जिल्ह्यातील कंधार पंचायत समिती अंतर्गत श्रेणी-१ च्या ९ व श्रेणी-२ च्या ७ अशा एकूण १६ पशुवैद्यकीय संस्था कार्यरत आहेत. सदर संस्थांमध्ये एकूण २५ मंजूर पदे असून त्यापैकी २१ भरलेली व ४ रिक्त आहेत.

त्यापैकी लालकंधारी जनावरांचे संवर्धन केंद्र, गऊळ ता.कंधार जि.नांदेड येथे एकूण ५ मंजूर पदे असून त्यापैकी ३ भरलेली व २ रिक्त आहेत.

सदर १६ पशुवैद्यकीय संस्थापैकी ३ संस्था ह्या ग्रामपंचायतीच्या इमारतीमध्ये व उर्वरित १३ या स्वतंत्र इमारती मध्ये कार्यरत असून या सर्व संस्थामध्ये नियमितपणे स्वच्छता ठेवली जाते. तसेच सदर पशुवैद्यकीय संस्थामध्ये रिक्त असलेल्या पदांचा अतिरिक्त कार्यभार अन्य अधिकारी व कर्मचारी यांचेकडे सोपवून पशुपालकधारकांच्या जनावरांना वैद्यकीय सोयी-सुविधा पुरविण्यात येत आहेत.

(३) पशुधन विकास अधिकारी, गट-अ या संवर्गातील रिक्त पदे सरळसेवा भरतीने व पशुधन विकास अधिकारी, गट-ब या संवर्गातील रिक्त पदे पदोन्नतीने भरणेबाबत शासनस्तरावर कार्यवाही सुरु आहे. तसेच गट-क संवर्गातील रिक्त पदे भरण्याची कार्यवाही जिल्हा परिषदेमार्फत सुरु आहे. सदर कार्यवाही पूर्ण झाल्यानंतर पदांच्या उपलब्धतेनुसार कंधार तालुक्यातील पशुवैद्यकीय दवाखान्यातील रिक्त पदे भरण्यात येतील.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**साजूर (ता.कराड, जि.सातारा) येथे पुनर्वसित
गावठाणास मुलभूत सुविधा पुरविण्याबाबत**

(६९) * ३९०३८ श्री.आनंदराव पाटील : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) साजूर (ता.कराड, जि.सातारा) येथे पुनर्वसित गावठाणास कोणत्याही मुलभूत सुविधा पुरविण्यात आलेल्या नाहीत तसेच मिळालेल्या जागेवर त्याची ७/१२ उताऱ्यावर नावेही लावण्यात आलेली नसल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने पुनर्वसित नागरिकांना मुलभूत सुविधा पुरविण्याबाबत तसेच त्यांची ७/१२ वर नावे लावण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१), (२) व (३) मौजे साजूर ता.कराड येथे पुनर्वसित गावठाणामध्ये आज अखेर ग्रामपंचायत व पंचायत समिती मार्फत स्ट्रीट लाईट, नळ पाणीपुरवठा, क्रॉक्रीट रस्ते, गटार, अंगणवाडी, समाजमंदीर व बौद्धमंदीर या मुलभूत सुविधा पुरविण्यात आलेल्या आहेत. दिनांक ३१/०३/१९९२ अन्वये १८७ पुनर्वसित व्यक्तींना १५३ भूखंडाचे वाटप करण्यात आले आहे. २१ पुनर्वसित व्यक्तींनी कब्जेहक्काची रक्कम भरल्याने त्यांना कब्जा देण्यात आला आहे, तसेच त्यांची नावे कब्जेसदरी दाखल केली आहेत. उर्वरित भूखंडधारकांनी रक्कम जमा केली नसल्याने, त्यांची नावे ७/१२ च्या उताऱ्यावर दाखल केलेली नाहीत. जमीन महसूल नियम १९७१ मधील नियम ३१ अन्वये बाजार मुल्याप्रमाणे रक्कम भरल्यास दिनांक ३१/०३/१९९२ च्या आदेशामध्ये मंजूर करण्यात आलेल्या भूखंडधारकाचे ७/१२ च्या कब्जेदार म्हणून नोंद घेता येईल.

**करमाळा (जि.सोलापूर) तालुक्यात अवैधरित्या वाळू उपसा करणाऱ्या
ठेकेदारावर कारवाई करण्याबाबत**

(७०) * ३९८९६ प्रा.डॉ.तानाजी सावंत : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) करमाळा (जि.सोलापूर) तालुक्यातील उजनी बँक वॉटर परिसरात अधिकृतपणे वाळू उपसा करणाऱ्या ठेकेदारांना दिनांक ३० सप्टेंबर, २०१७ पासून वाळू उपसा करण्यास बंदी घातलेली असतानाही सदर ठिकाणी अवैधरित्या वाळू उपसा सुरु असल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, मंडळ अधिकारी यांच्या नेतृत्वाखाली दिनांक ७ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी महसूल कर्मचाऱ्यांकडून सदर ठिकाणी टाकलेल्या छाप्यात अवैधरित्या वाळू उपसा सुरु असल्याचे निदर्शनास आले असून वाळू उपसा छाप्यात तेथे काम करणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना अटक करण्यात आली, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने अवैधरित्या वाळू उपसा करून शासनाचा महसूल बुडविणाऱ्या ठेकेदारावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबनाची कारणे काय आहेत ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : (१), (२) व (३) सन २०१७ या लिलाव वर्षात करमाळा तालुक्यातील उजनी धरणाच्या बुडीत क्षेत्रात करण्यात आलेल्या लिलावाचा ताबा न्यायालयाच्या स्थगिती आदेशामुळे लिलावधारकाला देण्यात आलेला नाही.

दिनांक ०७/१०/२०१७ रोजी मौजे वांगी, ता.करमाळा येथे केलेल्या तपासणीमध्ये उजनी धरणाच्या बुडीत क्षेत्रामध्ये बोटीद्वारे अनधिकृतपणे वाळू उत्खनन करीत असल्याचे आढळून आल्याने पोलीस ठाणे, करमाळा येथे दिनांक ०८/१०/२०१७ रोजी १९ व्यक्तींविरुद्ध गु.र.क्र.६०५/२०१७ नुसार गुन्हा दाखल करण्यात आला असून १४ व्यक्तींना अटक करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

डॉ. अनंत कळसे
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर करण्यात आली आहे.

मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.